

Akkol. Os. 46/10.2.1995
M

KIIMINGIN INVENTOINTI

1994

Mika Sarkkinen
Pohjois-Pohjanmaan museo

SISÄLLYSLUETTELO:

JOHDANTO	1
YHTEENVETOLUETTELO KIIMINGIN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ	3
LUETTELO HISTORIALLISEN AJAN KOHTEISTA	3
KIIMINGIN ESINELÖYDÖT	4
KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN PERUSKARTALLE	5
LUETTELO VALOKUVANEGATIIVEISTA	6
YLEISKARTTA	7
KUVAUKSET KOHTEISTA 0-37	8
HISTORIALLISEN AJAN KOHTEET	79

JOHDANTO

Kesällä 1994 Pohjois-Pohjanmaan museo sai rahoituksen tutkijan palkkaamiseen arkeologisia tehtäviä varten. Heinäkuun alusta vuoden loppuun palkatun tutkijan ensisijainen tehtävä oli yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan liiton ja museoviraston kanssa koota luettelo kiinteistä muinaisjäännöksistä Oulun seutukunnan ja Iin seutukunnan eteläosan kuntien alueelta. Alueen inventointi oli tehty lukuunottamatta Kiiminkiä, jonka inventointi tuli näin paitsi ajankohtaiseksi myös mahdolliseksi. Inventoinnin valmistelut ja raportti tehtiin virkatyönä. Syyskuun 1. - 26. välisenä aikana tehdyn kenttävaiheen aiheuttamat matkakulut korvattiin Pohjois-Pohjanmaan liiton Oulun ympäristökuntien inventointia varten vuonna 1993 myöntämistä määrärahoista.

Inventointi perustuu museoviraston arkeologian osaston arkistotietoihin, joita on täydennetty Pohjois-Pohjanmaan museon arkiston sisältämällä tiedoilla. Aikaisemmista tutkimuksista mainittakoon museoviraston tutkijoiden Liisa Erä-Eskon (1976) ja Paula Purhosen (1978-9) tekemät tarkastukset sekä Jari Okkosen Iin Olhavanjoen ja Kiiminkijoen välisiä lapinraunioita käsittelevään opinnäytetyöhön (1989) sisältyvät kohdekuvaukset. Ainoa Kiimingissä tehty kaivaus-tutkimus on Pohjois-Pohjanmaan museon Aimo Kehusmaan johdolla tekemä koekaivaus Linnasaaren jätinkirkolla. Käyttökelpoiseksi osoit-tautui A.H. Snellmanin kokoama Oulun kihlakuntakertomus (Suomen Muinaismuistoyhdistyksen aikakauskirja IX, 1887).

Kenttätyövaiheen aikana tarkastettiin kaikki ennestään tunnetut kiinteät muinaisjäännökset ja esineiden löytöpaikat sekä pyrittiin paikallistamaan kokoelmassa olevien esineiden löytöpaikat, joiden tarkkaa sijaintia ei tiedetty. Luonnollisesti pyrittiin lisäksi löytämään ennestään tuntemattomia muinaisjäännöksiä. Vaikka näitä jonkin verran löytyikin, eivät kaikki alueen muinaisjäännökset ole tiedossa, vaan täydentävää inventointia on syytä jatkaa. Etenkin Kiiminkijoen varressa todennäköisesti on ollut enemmän kivikautista asutusta kuin nyt tiedetään, esimerkiksi noin 60 metrin korkeudella nykyisestä merenpinnasta oleva muinainen jokisuu ja sen saaret Huttukylän alueella kaipaavat seurantaa.

Inventointikertomus noudattaa museoviraston kuntakohtaista kohdemu-merointia. Luettelo sisältää yhteensä 37 esihistoriallista kohdet-ta, joista ennestään tunnettuja ovat kohteet 1 - 17. Uudet kohteet sisältävät muutamia aiemmin kohdeluetteluun kirjaamattomia, mutta muuten tiedossa olleita kohteita. Tällaisia ovat esimerkiksi eräät PPM:n kokoelmien esineiden löytöpaikat sekä Snellmanin mainitsemat kohteet. Ne esinelöytöpaikat, joiden sijaintia ei tunneta ja joille ei aiemmin oli annettu kohdenumeroa on kirjattu luettelon alkuun ns. 0-kohteina. Lisäksi luetteluun on sisällytetty kolme historial-lisen ajan kohdetta ilman kohdenumeroa. Johdannon jälkeen on yh-teenvetoluettelo kohteista ja löydöistä, kaavio siitä mille perus-karttalehdelle mikäkin kohde kuuluu sekä luettelo vuoden 1994 in-ventoinnin yhteydessä otetuista valokuvista.

Numeroiduista muinaisjäännöskohteista esitetään aluksi nimi-, luokitus-, sijainti- ja omistajatiedot. Näiden jälkeen on kohteen sanallinen kuvaus, jonka yhteydessä joskus kerrotaan myös paikkakuntalaisten antamia tietoja. Kohteen kuvausta seuraavat ns. tutkimukselliset tiedot eli tiedot aiemmista tutkimuksista ja löydöistä, tarkastuksen ajankohdasta ja sen yhteydessä tehdyistä löydöistä sekä valokuvanegatiivien numerot. Lopuksi on kohdetta seuraavan peruskarttaotteen tiedot, joissa mainitaan karttalehden ja sen jaotustunnuksen lisäksi käytetyn peruskartan painovuosi. Jaotustunnuksen ensimmäinen kirjain viittaa siihen karttalehden osaan, jolla kohde sijaitsee. Sitä seuraavat täydentävät tunnukset, jotka riipuvat siitä mikä osa kartasta otteessa lisäksi esiintyy. Karttaote seuraa jokaista kohdetta lukuunottamatta tapauksia, joissa perättäiset kohteet on voitu merkitä samalle karttaotteelle, jolloin kartta seuraa jälkimmäisen kohteen kuvausta. Historiallisen ajan kohteisiin karttaotetta ei ole liitetty.

Kohteen määrittelyä seuraava muinaisjäännösluokitus on seuraava:

- I-luokka: Muinaisjäännös säilytetään sellaisenaan eikä sitä saa hävittää missään olosuhteissa;
- II-luokka: Muinaisjäännös on rauhoitettu, mutta se voidaan tutkimusten jälkeen siirtää luokkaan I tai III ja
- III-luokka: Muinaisjäännös on kokonaan tutkittu tai hävitetty, eikä sen säilyttäminen ole tarpeen tai sen sijaintia ei ole pystytty selvittämään.

On huomattava, että uudet tiedot voivat muuttaa luokitusta ja että jokin kohde voi olla luonteeltaan sellainen, että sen luokittelussa voidaan käyttää useampaa luokkaa, esimerkiksi osa kohteesta on kokonaan tuhoutunut.

Oulussa, 28. joulukuuta 1994

Mika Sarkkinen
Huk, tutkija
Pohjois-Pohjanmaan museo

LUETTELO KIIMINGIN MUINAISJÄÄNNÖKSISTÄ

0. Kotikumpupalta(?)	kiviesineen löytöpaikka. III.
00. Jäälinojan varsi	kiviesineen löytöpaikka. III.
1. Linnasaari	<u>jätinkirkko.</u> I.
2. Luola-aho	= <u>Ylikiiminki</u> 39
3. Kalimeenharju	<u>röykkiö.</u> II.
4. Lehto	kiviesineen löytöpaikka. III(II).
5. Saarisenjärvi	kiviesineen löytöpaikka. III(II).
6. Lukkarila	kiviesineen löytöpaikka. III.
7. Lehto, Palvalehto	kiviesineen löytöpaikka. III(II).
8. Mieskoski NE	kiviesineen löytöpaikka. III-II.
9. Koitelinkoski	kiviesineen löytöpaikka. III.
10. Kortepalo	<u>röykkiö.</u> II.
11. Kalliomaa	<u>röykkiö ja latomus.</u> II
12. Karjalainen	kivikautinen asuinpaikka. II.
13. Haaramantien soraharju	kiviesineen löytöpaikka. III.
14. Hannus	kivikautinen ltp./ <u>asuinp.? II.</u>
15. Iisakinhaudankangas	<u>röykkiöitä.</u> II.
16. Laivakangas NE	<u>jätinkirkkomainen latomus.</u> II
17. Huttukylä, Huttula	kiviesineen löytöpaikka. II-III.
18. Tiurankangas	<u>röykkiö.</u> II.
19. Sivukangas	<u>kvartsilöytöp./ asuinpaikka.</u> II.
20. Mieskangas	<u>röykkiö(?) + rakkakuoppia.</u> II.
21. Kalliosaari	<u>kivilatomus.</u> II.
22. Jättiläisvaara	<u>rakkakuoppia.</u> II-III.
23. Kalliomaa (metsätie)	<u>kvartsilöytöp./ asuinpaikka.</u> II.
24. Kalliomaa NW	<u>kvartsilouhos/ -löytöpaikka.</u> II.
25. Koitelinkosken itäranta	kivikautinen <u>asuinpaikka.</u> II.
26. Syvälammin kangas	<u>kvartsilöytöp./ asuinpaikka.</u> II.
27. Kokkokangas	<u>asuinpainanne/kvartsiltp.</u> II.
28. Kiviharju	<u>rakkakuoppia.</u> II-III.
29. Paanukangas	<u>rakkakuoppia.</u> II-III.
30. Laivakangas	<u>asuinpaikka/kvartsilöytöp.</u> II.
31. Haaraojanselkä	<u>röykkiö + asuinpaikka.</u> II.
32. Rukavaara	<u>kvartsilouhos.</u> II.
33. Rukavaaran laki	<u>rakkakuoppia.</u> II-III.
34. Yhdeksänsadinmaa	<u>rakkakuoppia.</u> II-III.
35. Kyhälä	kiviesineen löytöpaikka. III.
36. Märsynselkä	kvartsilöytöpaikka. II.
37. Huttulan pelto	kiviesineen löytöpaikka. III(II).

HISTORIALLISEN AJAN KOHTEET

1. Laurinautio	historiallisen ajan talonpaikka
2. Paso, Autioharju	1600-luvun rauta-aseiden löytöp.
3. Niemelänsuvanto	koivupölkky, jossa kaiveruksia

KIIMINGIN ESINELÖYDÖT

Esineistä on mainittu seuraavat tiedot: kokoelma, luettelonumero, laatu, löytöpaikka ja -aika/kokoelmaan tuloaika.

Pohjois-Pohjanmaan museo:

PPM 903	reikäkivi	7 Lehto, Palvalehto; 1926
PPM 4261:1	kourutalтта	8 Mieskoski N; 1897/1948
PPM 4469	kivikirves	9 Koitelinkoski; 1950
PPM 6654:1	taltan teelmä	12 Karjalainen; 1967
	:2 kvartsikaavin	
	:3 kvartsikaavin	
	:4 kvartsikaavin	
	:5 kvartsikaavin	
	:6 kvartsiuurin	
	:7 kvartsipaloja 10 kpl.	
PPM 6657	tasataltta	13 Haaramantien soraharju; 1958
PPM 6768	kourutalтта	0 Kotikumpupalta; 1926
PPM 6769	kourutalтта	00 Jäälinojanvarsi; 1931
PPM 6819:1	reikäkivi	14 Hannus; 1969
	:2 reikäkivi	
	:3 kivikirves	
	:4 kiviesineen kappale	
	:5 kiviesineen kappale	
	:6 kvartsi-iskoksia 26 kpl.	
	:7 liuskerengas	
	:8 pyöreä tasaiseksi hioutunut kivi	

Museovirasto:

KM 11584	liuskekeihäänkärki	6 Lukkarila; 1946
KM 20048:1-19	kaivauslöytöjä	1 Linnasaari; 1977
KM 26778	reiällinen kivihakku	17 Huttukylä, Huttula; 1990
KM 28510	kourutalтта	4 Lehto; 1968/1994
KM 28511	kvartsikaavin	30 Laivakangas; 1994
KM 28512	rombinmuotoinen reikäkivi	35 Kyhälä; 1966-7/1994
KM 28513	kvartsilohko	36 Märsynkangas; 1994
KM 28514	kvartsi-iskoksia	27 Kokkokangas; 1994

Huttukylän kylämuseo:

225	kivikirves	37 Huttulan pelto; 1960
226	reikäkiven(?) teelmä	12 Karjalainen; 1950/60?

Tieto kiviesineestä:

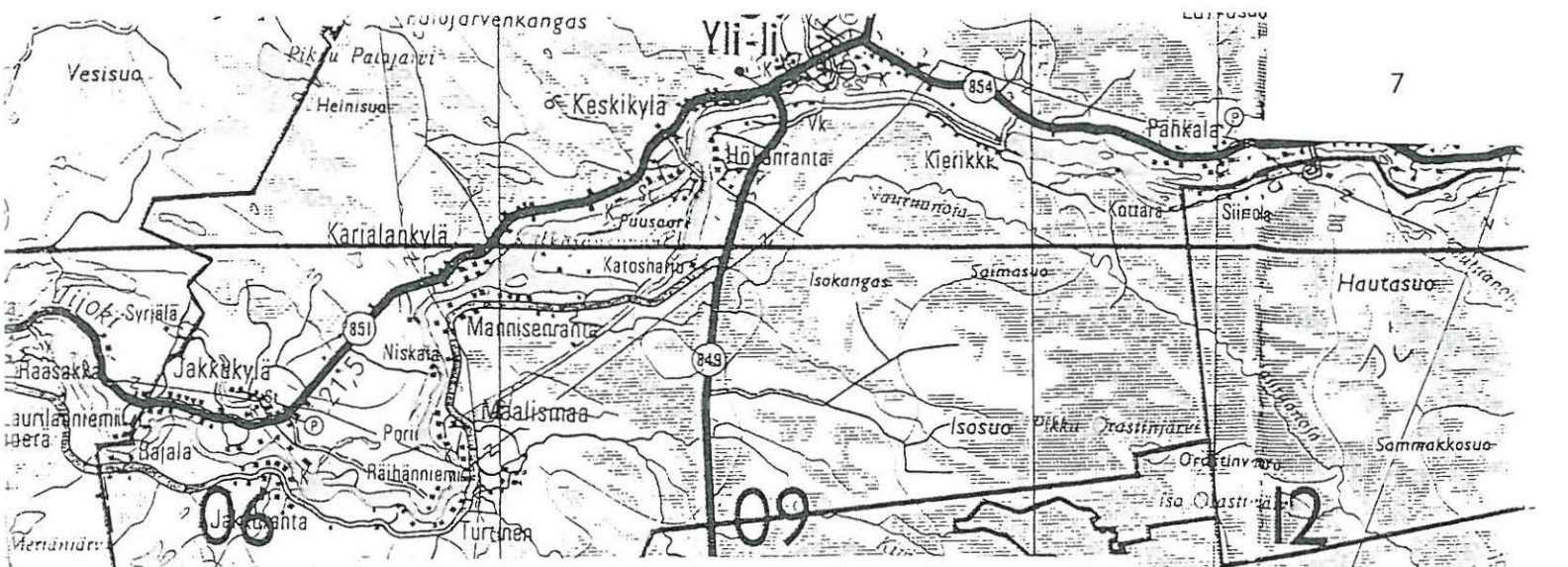
Kotajärven Kuuselassa (om. Ukonmaanaho) on reiällinen kivikirves. Esineen on nähnyt ja kuvannut Oulun yliopiston historian laitoksen arkeologian laboratorion konservattori Karl Sandman. Kuva HL:n kokoelmissa. Yrityksistä huolimatta esinettä ei ainakaan vielä ole saatu talteen. (Peruskartta 3511 08 KOTAJÄRVI, tilan koordinaatit: x = 7234 86, y = 3443 05)

KOHTEIDEN JAKAUTUMINEN PERUSKARTALLE

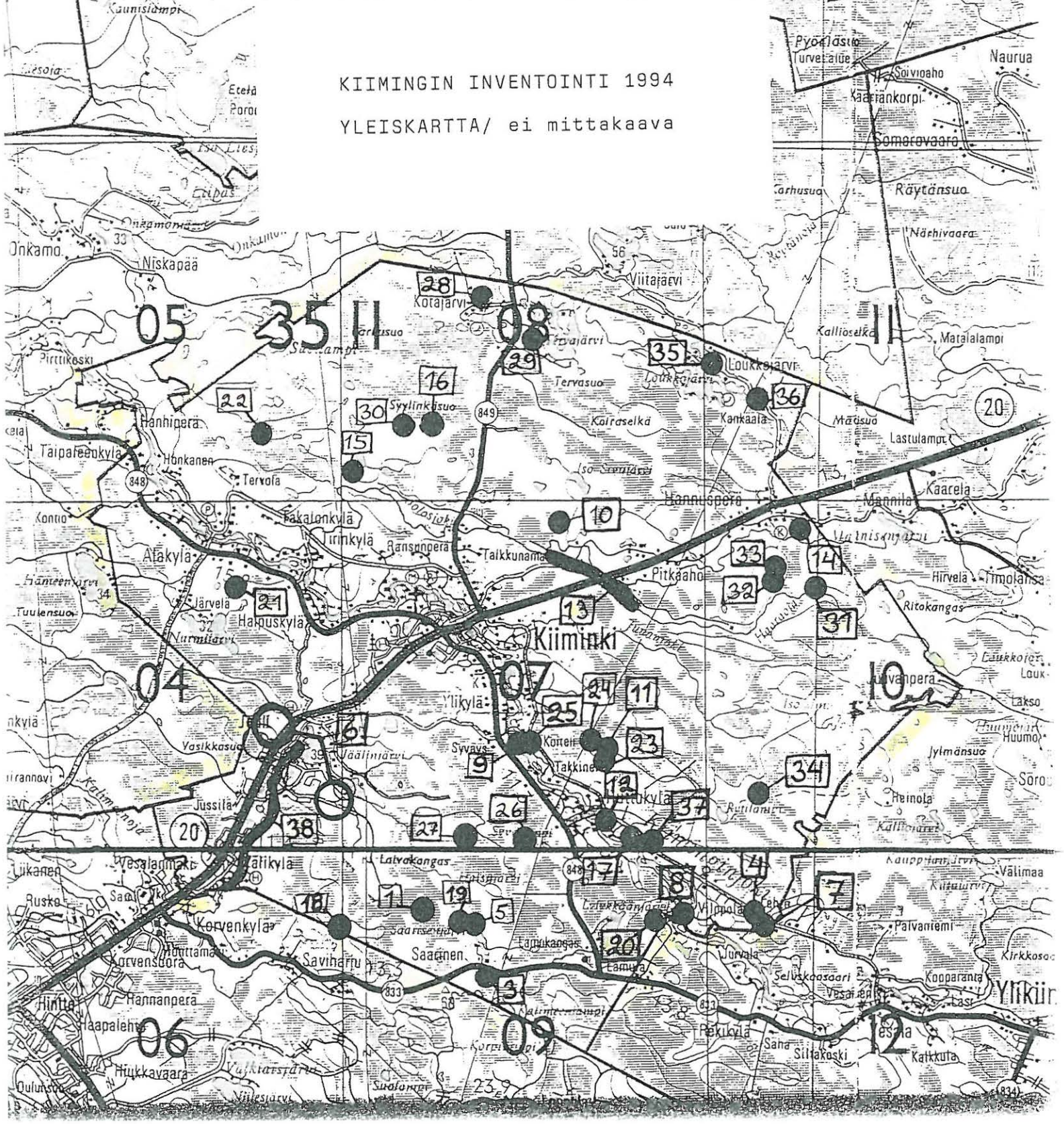
3422 08 OULUJOKI	18 Tiurinkangas
3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI	1 Linnasaari 3 Kalimeenharju 5 Saarisenjärvi 8 Mieskoski N 19 Sivukangas 20 Mieskangas
3422 12 YLIKIIMINKI	4 Lehto 7 Lehto, Palvalehto
3511 04 JÄÄLI	6 Lukkarila 21 Kalliosaari 00 Jäälinojanvarsi?
3511 05 LIIPAS	22 Jättiläisvaara
3511 07 KIIMINKI	9 Koitelinkoski 10 Kortepalo 11 Kalliomaa 12 Karjalainen 13 Haaramantien soraharju 17 Huttukylä, Huttula 23 Kalliomaa (metsätie) 24 Kalliomaa NW 25 Koitelinkosken itäranta 26 Syvälammin kangas 27 Kokkokangas 37 Huttulan pelto
3511 08 KOTAJÄRVI	15 Iisakinhaudankangas 16 Laivakangas NE 28 Kiviharju 29 Paanukangas 30 Laivakangas
3511 10 HANNUSPERÄ	14 Hannus 31 Haaraojanselkä 32 Rukavaara 33 Rukavaaran laki 34 Yhdeksänsadinmaa
3511 11 SOMEROVAARA	35 Kyhälä 36 Märsynselkä

Valokuvanegatiivit/PPM:m arkisto:

- 32010 1 Linnasaari, kehävallin eteläpäättä kaakosta.
- 32011 1 Linnasaari, kehävallia, panoraama edellisen kanssa.
- 32012 18 Tiurankangas, sammalen peittämä röykkiö, etelä-lounaasta.
- 32013 18 Tiurankangas, sammalen peittämä röykkiö, kiveys osin paljastettuna, pohjoisesta.
- 32014 18 Tiurankangas, sammalen peittämä röykkiö, lounaasta.
- 32015 3 Kalimeenharju, etualalla röykkiötä, takana suo, lännestä.
- 32016 3 Kalimeenharju, röykkiötä etelästä.
- 32017 27 Kokkokangas, asuinpaikkakuopanne länsireunalta kuvattuna, itään.
- 32018 26 Syvälammin kangas, kvartssia asuinpaikalla.
- 32019 26 Syvälammin kangas, asuinpaikkaa lammen rannalla, pohjoisesta.
- 32020 26 Syvälammin kangas, asuinpaikkaa, panoraama edellisen kanssa.
- 32021 21 Kalliosaari, sammalen peittämää kivilatomusta, lännestä.
- 32022 21 Kalliosaari, sammalen peittämää kivilatomusta, luoteesta.
- 23023 22 Jättiläisvaaran rakkaa lounaasta.
- 32024 22 Jättiläisvaara, panoraama edellisen kanssa.
- 32025 15 Iisakinhaudankangas, osin kaiveltu röykkiö, itäkaakosta.
- 32027 16 Laivakangas NE, jätinkirkkoa muistuttavaa latomusta, länsilounaasta.
- 32028 16 Laivakangas NE, panoraama edellisen kanssa.
- 32029 30 Laivakangas, asuinpaikka-alueita, kaakosta.
- 32034 29 Märsynselkä, kvartsilöytöpaikka ojan päässä, pohjoisesta
- 32036 31 Haaraojanselkä, laella kvartsiasiuinpaikka ja röykkiö, etelästä.
- 32037 33 Rukavaaran laki, kaiveltu rakkakuoppa, tornista, kaakosta.
- 32038 32 Rukavaara, kvartssia jäkälän peittämällä kalliolla.
- 32039 32 Rukavaara, kvartsilohkare etualalla, keskellä kvartsijuonne, etelästä.
- 32040 32 Rukavaara, kaatuneen puun jäkälän alta paljastamaa kvartssia.
- 32041 32 Rukavaara, kuten edellä.
- 32042 32 Rukavaara, vasemmalla em. kaatunut puu, sen alla iso kvartsilohko, oikeassa laidassa keskellä männyn vasemmalla puolella kvartsijuonne, itäkaakosta.
- 32043 23 Kalliomaa, metsätie, kvartssia metsätiellä, lännestä.
- 32044 23 Kalliomaa, metsätie, kvartssia tien pohjoispuolella turpeen alla.
- 32045 25 Koitelinkosken itäranta, kivikautista asuinpaikkaa, idästä.
- 32046 20 Mieskangas, rakkakuopan ja röykkiön välimuoto, länsilounaasta.
- 32050-54 Huttukylän kylämuseon kiviesineet, kirves Huttulan pellostosta, kohde 37, ja kuopallinen kivi Karjalaiselta, kohde 12, (+ museoaitan avain).

KIIMINGIN INVENTOINTI 1994
 YLEISKARTTA/ ei mittakaava

KIIMINKI 0

Kohteen nimi: Kotikumpupaltatila
 Määrittely ja mj-luokka: Kiviesineen löytöpaikka. III?
 Peruskartta: ?
 Koordinaatit: ?

PPM:n kokoelmiin on talletettu opettaja Rautamäen lahjoittama kourutaltilta. Löytötietojen mukaan se on löydetty Kiimingistä vuonna 1926 peltoa tehtäessä Kotikumpupaltatilalta. Kyseistä tilaa ei onnistuttu paikallistamaan. Hannusperän koulun länsipuolinen Kotikumpu-niminen tila ei kuitenkaan ole kyseessä.

Aiemmat löydöt: PPM 6768, kourutaltilta

KIIMINKI 00

Kohteen nimi: Jäälinojan varsi
 Määrittely ja mj-luokka: Kiviesineen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3511 04 JÄÄLI
 Ruudut: 7220/3437, 7221-7222/3438 ??

PPM:n kokoelmiin on talletettu opettaja Rautamäen lahjoittama kourutaltilta. Löytötietojen mukaan se on löydetty Kiimingistä Jäälinojan varrelta maan pinnalta vuonna 1931. Jäälinjärvestä laskevan Jäälinojan varsi on nykyisin tiheään asuttua taajamaa, eikä löytöpaikkaa pystytty paikantamaan.

Aiemmat löydöt: PPM 6769, kourutaltilta

KIIMINKI 1

Kohteen nimi: Linnasaari
 Määrittely ja mj-luokka: Jätinkirkko. I.
 Peruskartta: 3422 09 LYLKÄÄNJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7218 40
 y = 442 08
 z = n. 55
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Saarisenjärvi
 Tila: Linnasaari
 Rek.No: 69:1
 Maanomistaja: Seppo Jokikokko

Kiimingin kirkosta noin 8,5 km etelään, Saarisenjärvestä noin 1,5 km länsiluoteeseen olevalla soiden ympäröimällä saarekkeella. Kyseessä on nuorta mäntymetsää kasvava korkeahko moreenikumpu, jonka itäreuna kohoaa kaakko-luode -suuntaiseksi harjanteeksi.

Harjanteen kaakkoispäässä, sen korkeimmalla kohdalla on kivistä ja maasta koostuva jätinkirkko. Jätinkirkko on kooltaan n. 34 x 24 m. Vallin leveys on 5 -8 m ja korkeus 60 - 90 cm. Muodoltaan jätinkirkko muistuttaa lähinnä suorakaidetta. Sen ulkopuolella on paikoin havaittavissa 2 -3 vähäisempää ulkovallia. Paikalla tehdyissä tutkimuksissa saatiin löytöinä mm. hiottujen kiviesineiden katkelmia, sekä kvartsi- ja kvartsiitti-iskoksia.

Nykytilassaan vuoden 1977 tutkimusten aikana olleet männynaimet ovat tiheänä metsänä, jossa on aukko ainoastaan vallien kohdalla. Harjanteen läpi kulkeva polku kulkeen pitkin puutonta vallin laakea. Valli on säilynyt hyvin paria pientä koloa lukuunottamatta. Näyttää myös siltä, että kivien väliin on hyvä kätkeä roskia. Kohde on merkitty peruskartalle.

Kohde tarkastettu 1.9.1994

Aiemmat tutkimukset: A.H. Snellman, SMYA IX, 1887, s. 78-79.
 E. Blomin kirje K. Vilkunalle 22.2.1977
 Koekaiv. 1977 A. Kehusmaa, kert. 14.7.1977
 Tark. 1978 P. Purhonen, kert. 10.5.1978

Aiemmat löydöt: KM 20048:1-19 (kaiv. 1977, dep. PPM)

Valokuvat: PPM neg. 32010-11

Kartat: Peruskarttaote 3422 09/B, p. 1981 (päälle p. 1988)

KIIMINKI 1 Linnasaari

3422 09 LYLKÄÄNJÄRVI

KIIMINKI 2 = YLIKIIMINKI 39

Kohteen nimi: Luola-Aho

Määrittely ja mj-luokka: jätinkirkko. II.

Kyseessä on A.H. Snellmanin (1887) mukaan Kiimingissä oleva Luola-Ahon jätinkirkko. Nykyään se kuitenkin sijaitsee Yli-Kiimingin puolella.

Kohteesta tarkemmin: S. Vanhatalo, Yli-Kiimingin muinaisjäännösten inventointi 1988. Kohde 39, s. 48.

Myös Snellman (SMYA IX, 1887, s. 79-80, 98) kertoo kohteesta.

KIIMINKI 3

Kohteen nimi: Kalimeenharju
 Määrittely ja mj-luokka: Röykkiö. II.
 Peruskartta: 3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7216 46
 y = 3443 54
 z = n. 62,5
 Kylä ja seutu: Huttula, Saarisenjärvi
 Tila:
 Rek.No: 5:
 Maanomistaja:

Kiimingin kirkosta n. 11 km etelään, Oulun Korvenkylästä Ylikiiminkiin johtavan tien halkaiseman Kalimeenharjun eteläosassa olevan sorakuopan eteläpuolella, Kalimeenlammesta n. 0,7 km luoteeseen. Kohde sijaitsee kaakko-luode -suuntaisen harjanteen kaakkoispäässä, sen korkeimmalla kohdalla, itään jyrkästi laskevan kivikkoisen rinteeseen partaalla. Kasvillisuus väljästi kasvavaa isoa petäjää ja tiheämpää pientä kuusta. Maaperä hiekkamoreenia. Paikalta hyvä näkymä länsipuoliselle suolle.

Paikalla on pieni, soikeahko kivistä koottu röykkiö, joka on halkaisijaltaan n. 2 x 3 m ja 20 - 30 cm korkea. NW - SE -suuntaisen röykkiön kivistä osa on näkyvillä, muutoin se on sammalen ja kuusentaimien peittämä, lounaisreunaa on kaiveltu. Röykkiö on noin 40 metriä eteläkaakkoon sorakuopan eteläisimmästä kärjestä.

Kuvatusta röykkiöstä noin 10 m luoteeseen on hyvin epämääräinen kiveys, joka hahmottuu halkaisijaltaan 3 m olevana kivikehänä. Kyseessä voi olla kivisen harjanteen luonnonkivikko tai kauan sitten hajotettu röykkiö.

Kohde tarkastettu 2.9.1994

Aiemmat tutkimukset: A.H. Snellman, SMYA IX, s. 109
 Inv. 1976 L. Erä-Esko, kert. esihist.tsto 1979

Valokuvat: PPM neg. 32015-16

Kartat: Peruskarttaote 3422 09/B, p. 1981, (päällel. 1988).

KIIMINKI

3

KALIMEENHARJU

3422 09 LYLKYKÄÄNJÄRVI

7217

7216

KIIMINKI 4

Kohteen nimi: Lehto
 Määrittely ja mj-luokka: Kiviesineen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3422 12 YLIKIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7218 25
 y = 3451 16
 z = 65 - 67,5
 Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylä
 Tila: Lehto
 Rek.No: 8:7
 Maanomistaja: Esko Lehto
 Karjalaisentie 16, 90900 Kiiminki

Kiimingin kirkosta noin 12,5 km kaakkoon, Kiiminkijoesta noin 1,2 km pohjoiseen olevan Palvaajan pohjoispuolella, Huttulylästä Vesalaan johtavan tien eteläpuolella olevalta tilalta. Tilan lähialueet ovat niittynä ja peltona olevaa viljelysmaata.

Jäljittäessään A.H. Snellmanin mainitsemaa kiviesineiden löytöpaikkaa, keskusteli L. Erä-Esko tilan edesmenneen isännän Kalle Lehdon kanssa asiasta. Vanhoista löydöistä isäntä ei tiennyt, mutta kertoi poikansa löytäneen taltan jostain lähipelloilta. Tarkkaa löytöpaikkaa ja sitä missä esine oli hän ei muistanut. Tämänkertaisen inventoinnin yhteydessä em. poika, Esko Lehto, lahjoitti kokoelmiin löytäneensä rapautuneen kourutaltan, joka on edellä kaivattu esine. Esineen löytöpaikka on Lehdon taloryhmän eteläpuolisen pellon yläpäässä. Paikalla tehty tarkastus oli tulokseton.

Mainittakoon vanhasta löydöstä vielä, että Pitkäjärven Palvalehto saattaa tarkoittaa ko. tilan Pitkäjärven kaakkoisosaan ulottuvia maita. Maastossa aluetta ei ehditty tarkastaa, mutta ainakin kartan perusteella se vaikuttaa löytöpaikaksi soveliaaksi.

Kohde tarkastettu 26.9.1994

Aiemmat tutkimukset: A.H. Snellman, SMYA IX, 1887, s. 17
 Tark. 1976 L. Erä-Esko, kert. esih.tsto 1976

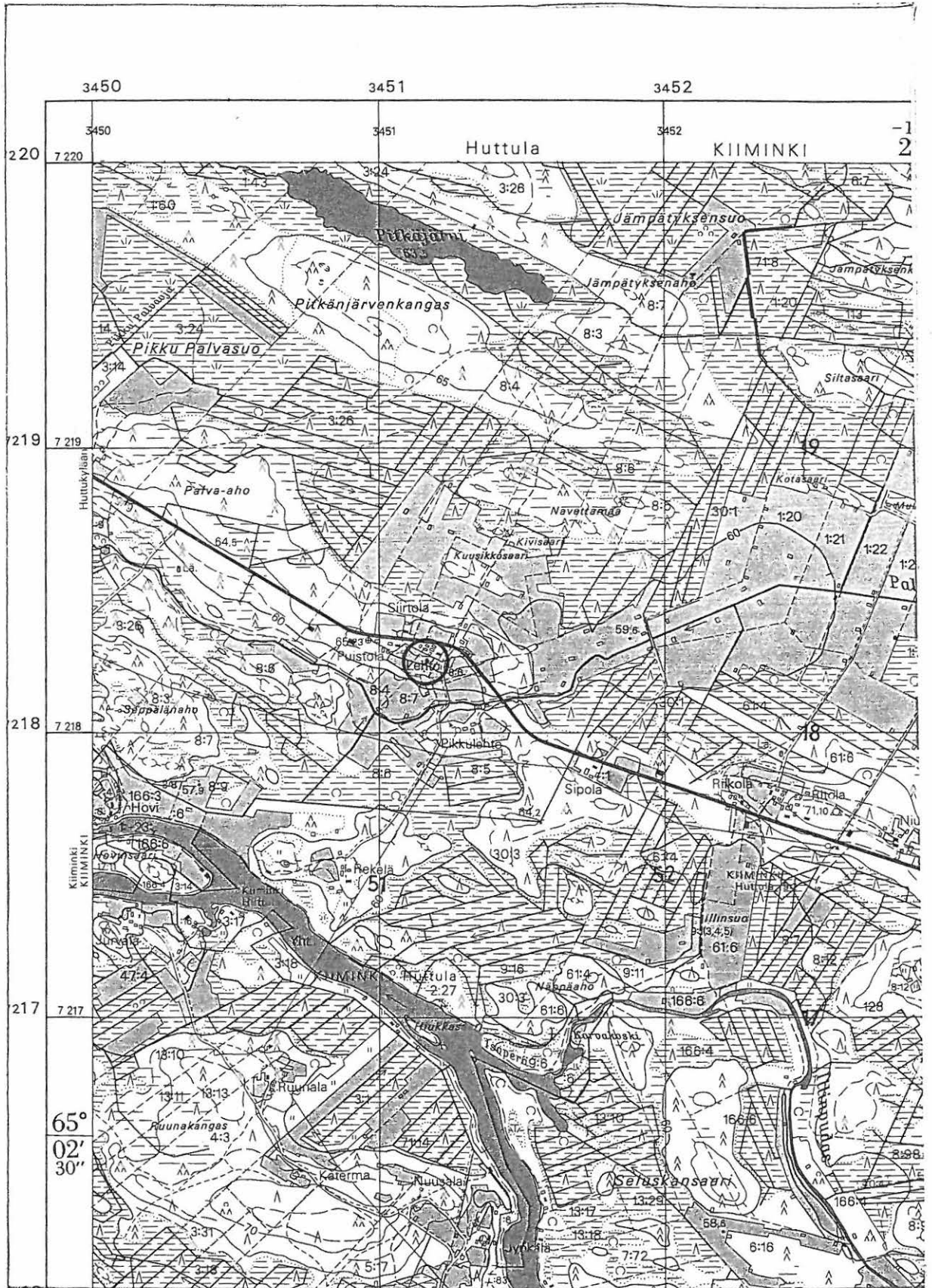
Löytö: KM 28510, kourutaltoa

Valokuvat: ---

Kartat: Peruskarttaote 3422 12/B, p. 1978 (päälle p. 1988)

KIIMINKI 4 LEHTO

3422 12 YLIKIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 5

Kohteen nimi: Saarisenjärvi
 Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7217 92
 y = 3443 40
 z = n. 47,5 - 50
 Kylä ja seutu: Huttula, Saarisenjärvi
 Tila:
 Rek.No: 5:
 Maanomistaja:

Kiimingin kirkosta noin 9,5 km etelään, Oulun Korvenkylästä Yli-kiiminkiin johtavan tien pohjoispuolisen Saarisenjärven saaresa. Saari kohoaa runsaat kaksi metriä järven nykyisen pinnan yläpuolelle. Matala järvi on osin kasvanut umpeen ja sitä reunustaa vetinen rantaniitty, joka lännestä liittää saaren läheisiin kankaisiin. Järvi mainitaan kalaisaksi.

A.H. Snellmanin mukaan Saarisenjärven saaresta olisi löydetty 2 kiviasetta, "höylänterää", peltoa tehdessä. Lisäksi hän mainitsee siellä olleen multahautoja, joista esineet olisivat löytyneet yhdessä suomuläjien kanssa. Esineiden sijaintipaikka ei ole tiedossa, ilmeisesti ei edes Snellman niitä koskaan nähnyt. Saarisen Kankaan talon isäntä kertoi, että saarella on ollut asutusta noin sata vuotta sitten. Kertoman mukaan siellä talosteli mies, joka sai sis-koltaan Amerikasta liput menomatkaa varten. Liput olivat vanhentu-massa ja miehelle tuli niin kiire, että peruna oli jäänyt penkkiin. Kertomus sopii sikäli Snellmanin kuvaukseen, että se vahvistaa saarella olleen peltoja. Koska kyseessä on ainut Saarisen- eli Saari-järven saari, on se melkoisella varmuudella kiviesineiden löytö-paikka. Mitä kiviesineet sitten ovat on toinen asia.

Kohdetta ei tarkastettu huonojen kulkuyhteyksien takia. Kankaan talossa poikkesin 2.9.1994.

Aiemmat tutkimukset: A.H. Snellman, SMYA IX, 1887, s. 17 ja 109

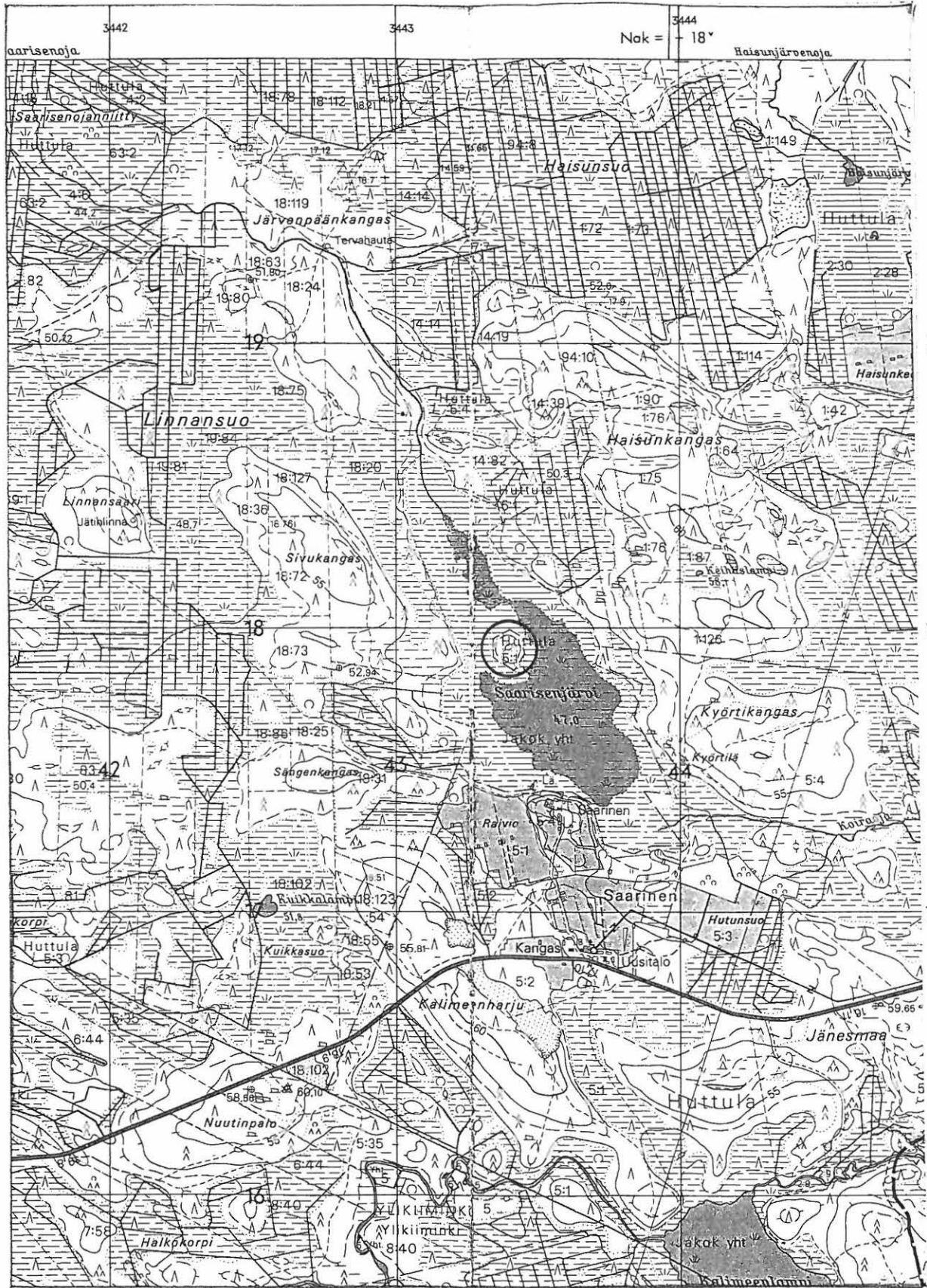
Aiemmat löydöt: 2 kiviesinettä(?), Snellmanin maininta

Valokuvat: ---

Kartta: Peruskarttaote 3422 09/B, p. 1981 (päälle p. 1988)

KIIMINKI 5 SAARISENJÄRVI

3422 09 LYLKYKÄÄNJÄRVI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 6

Kohteen nimi: Lukkarila

Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen löytöpaikka. III.

Peruskartta: 3511 04 JÄÄLI/ 3511 07 KIIMINKI

Koordinaatit: x = 7221 70
(Tilan pihapiiri) y = 3440 04
z = n. 40 - 45 (mahd. ltp:jen korkeus)

Kylä ja seutu: Kiiminki, Jäälinjärvi

Tila:

Rek.No: 58:-- (?)

Maanomistaja:

Vuonna 1946 löysi autonapumies Karl Wilhelm Ramlin liuskekeihäänkärjen Otto Lukkarilan maalla olleesta hiekkakuopasta. Löytötietojen mukaan hiekkakuoppa olisi sijainnut noin 1 km länteen Jäälinjärvestä. Lukkarin perhe on muuttanut muualle kymmeniä vuosia sitten, mutta Otto Lukkari ja omistamansa tila muistettiin vielä vanhojen paikkakuntalaisten parissa. Tila sijaitsee Jäälinjärven etelärannalla, lähellä sen kaakkoispäätä. Peruskartalla se erottuu kesämökkiasutuksesta merkittyjen peltojensa avulla, jotka ovat ainoat etelärannan pellot. Tilan rekisterinumero on 58. Kyseisen tilan alueella on useita hiekkakuoppia, joista kauimmaisat noin 0,6 km päässä järvestä. Juuri tuolla alueella on ollut pieniä hiekkakuoppia ennen vuotta 1957.

Tarkastettaessa hiekkakuopissa ei havaittu merkkejä muinaisjäännöksistä. Onko Lukkarilla ollut omistuksia muualla, ei ole allekirjoitaneen tiedossa. Jos löytötietojen "1 km länteen" pitää paikkansa, on kärjen löytöpaikka joko uuden asutusalueen alla tai tuhoutunut Kuusamontien luoteispuolisten laajojen hiekkakuoppien syntyessä. Vuoden 1957 peruskartan mukaan on nykyisen Isokankaan laajan hiekkanojapaikan alueella ollut kaksi hiekkakuoppaa, joista toinen ulottuu noin 1 km päähän järvestä. Nykyisin vanhan kuopan alue on ehkä eteläreunaa lukuunottamatta täysin tuhoutunut. Tämä paikka ei kentävaiheessa ollut vielä selvillä, joten paikkaa ei ole tarkastettu. Isokankaan pohjois- ja länsireunalla tarkastus oli tulokseton.

Kohdetta tarkastettu 1. ja 5.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1976 L. Erä-Esko, kert. esihist.tsto 1979

Aiemmat löydöt: KM 11584, liuskekeihäänkärki

Valokuvat:---

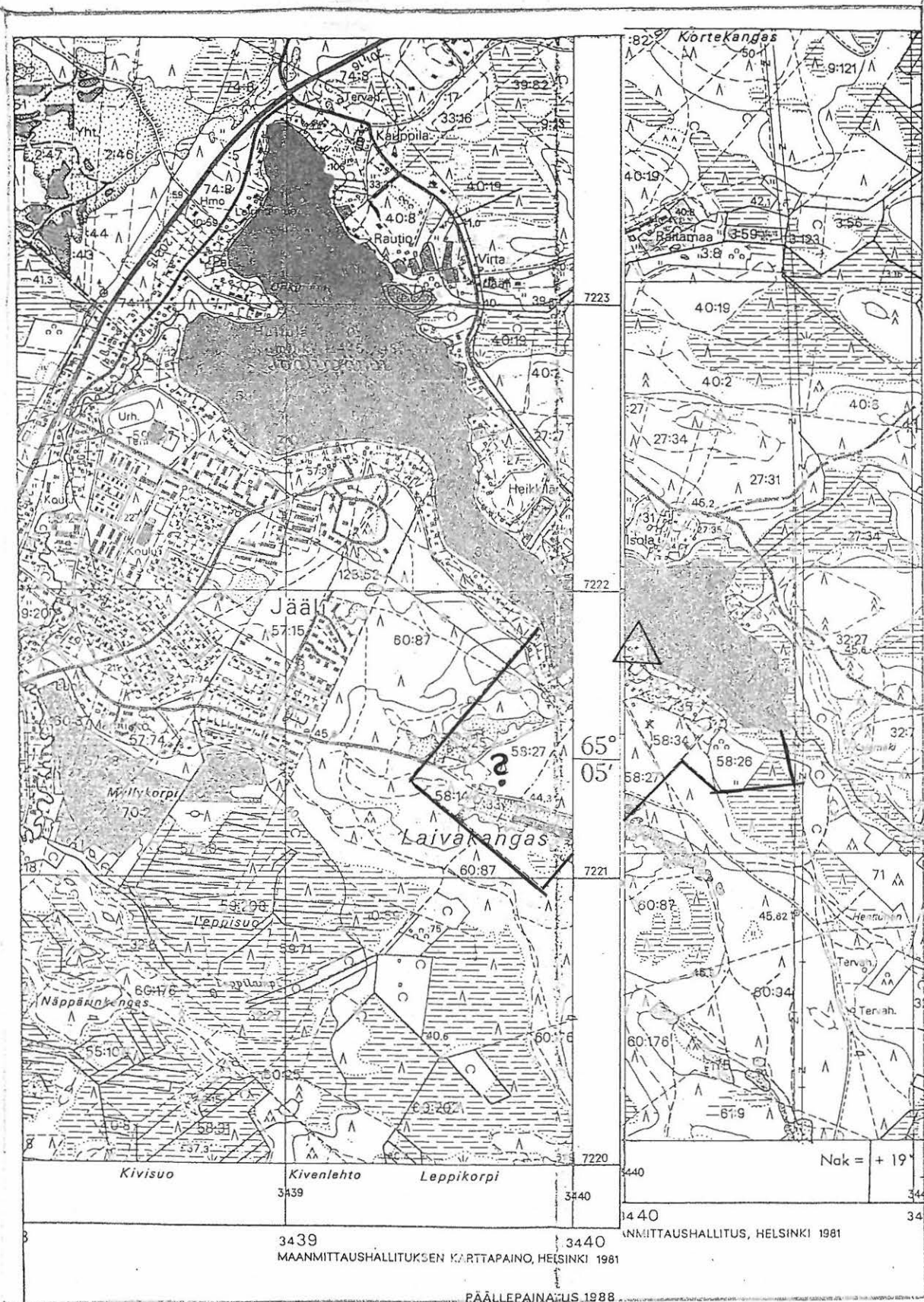
Kartat: Peruskarttaote 3511 04/C+3511 07/A, p. 1981 (pääl.p.1988)
Peruskarttaote 3511 04/C, p. 1957

KIIMINKI

6

LUKKARILA

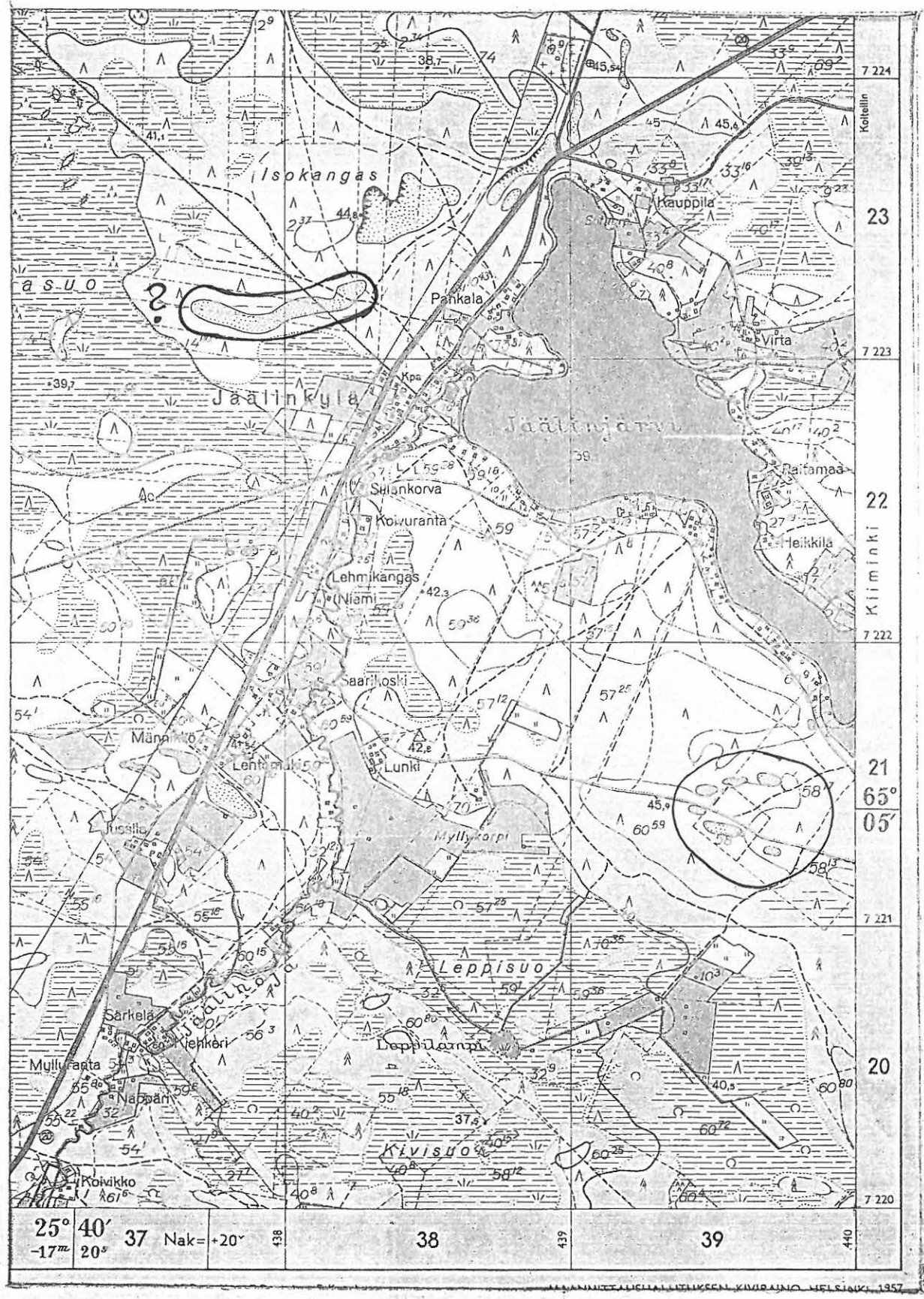
3511 04 JÄÄLI + 3511 07 KIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 6 LUKKARILA

3511 04 JÄÄLI (vuodelta 1957)

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 7

Kohteen nimi: Lehto, Palvalehto
 Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3422 12 YLIKIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7218 10
 y = 3451 40
 z = n. 60
 Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylä
 Tila: Pikku-Lehto
 Rek.No: 8:5
 Maanomistaja: Eero Lehto, Huttukylä, Kiiminki

Kiimingin kirkosta noin 12,5 km kaakkoon, Kiiminkijoesta noin 1 km pohjoiseen olevan Palvaajan pohjoisrannalta, noin 50 länteen Lehdosta rekelään johtavasta tilustiestä. Paikalta on Palvaajan ruopauksen yhteydessä 1910-luvulla löydetty reikäkivi, jonka halkaisija on noin 10 cm ja paksuus noin 5 cm.

Löytötietojen mukaan esine on "Sauna-Ahon ja Palovaaran välisestä rotkosta". Palvaajan partaat ovatkin löytöpaikalla jyrkät. Merkkejä muinaisjäännöksestä ei paikalla havaittu, joten L. Erä-Eskon arvelu, että esine olisi aikoinaan pudonnut veteen voi hyvinkin olla oikea.

Kohde on tarkastettu 26.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1976 L. Erä-Esko, kert. esihist.tsto 1979

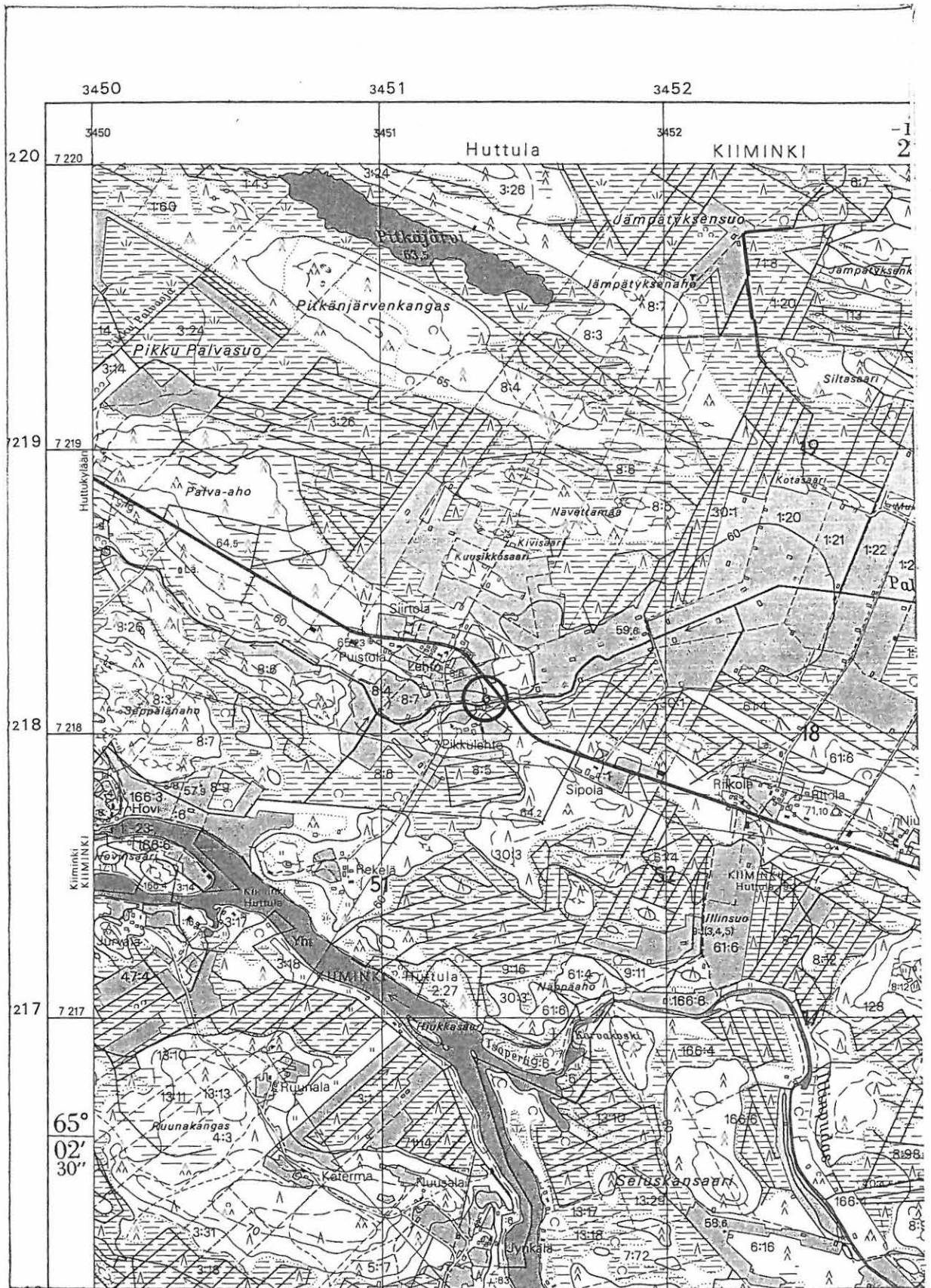
Aiemmat löydöt: PPM 903, reikäkivi

Valokuvat: ---

Kartta: Peruskarttakopio 3422 12/B, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI 7 LEHTO, PALVALEHTO

3422 12 YLIKIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 8

Kohteen nimi: Mieskoski N
 Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen löytöpaikka. III (II).
 Peruskartta: 3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7218 26
 y = 3449 12
 z = n. 55
 Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylä
 Tila: Vilppola
 Rek.No: 3:26
 Maanomistaja: Eero Vilppola
 Rajavaara 90900 Kiiminki

Kiimingin kirkosta noin 11,5 km kaakkoon, Kiiminkijoen Mustasaaren ja Kynsisaaren välisestä Mieskoskesta noin 200 m etelään vesirajasta joen itärannalta on löydetty 1897. Museoon se on lahjoitettu 1948. Loivasti länteen viettävät rinteet ovat viljelysmaana. Alunperin hyvin kivikkoiset rinteet on raivattu viljeltäväksi, mistä osaltaan kertovat aitamaiset raivauskasat. Alempana löytöpaikan kohdalla oleva pelto on hieman vähemmän kivikkoinen.

Tarkastettaessa löytöpaikalla ei havaittu mitään esihistoriaan viittaavaa. Lähin pelto oli heikolla sängellä ja talon länsipuoliset pellot tuoreella kynnöksellä. Ainoastaan ylemmältä kivikkoiselta pellolta löytyi pari äärimmäisen epävarmaa kvartsilohelmaa, jotka jätettiin paikoilleen. Yksinomaan niiden perusteella ei kohdetta voi asuinpaikaksi luokitella.

Kohde on tarkastettu 22.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1976 L. Erä-Esko, kert. esih.tsto 1979

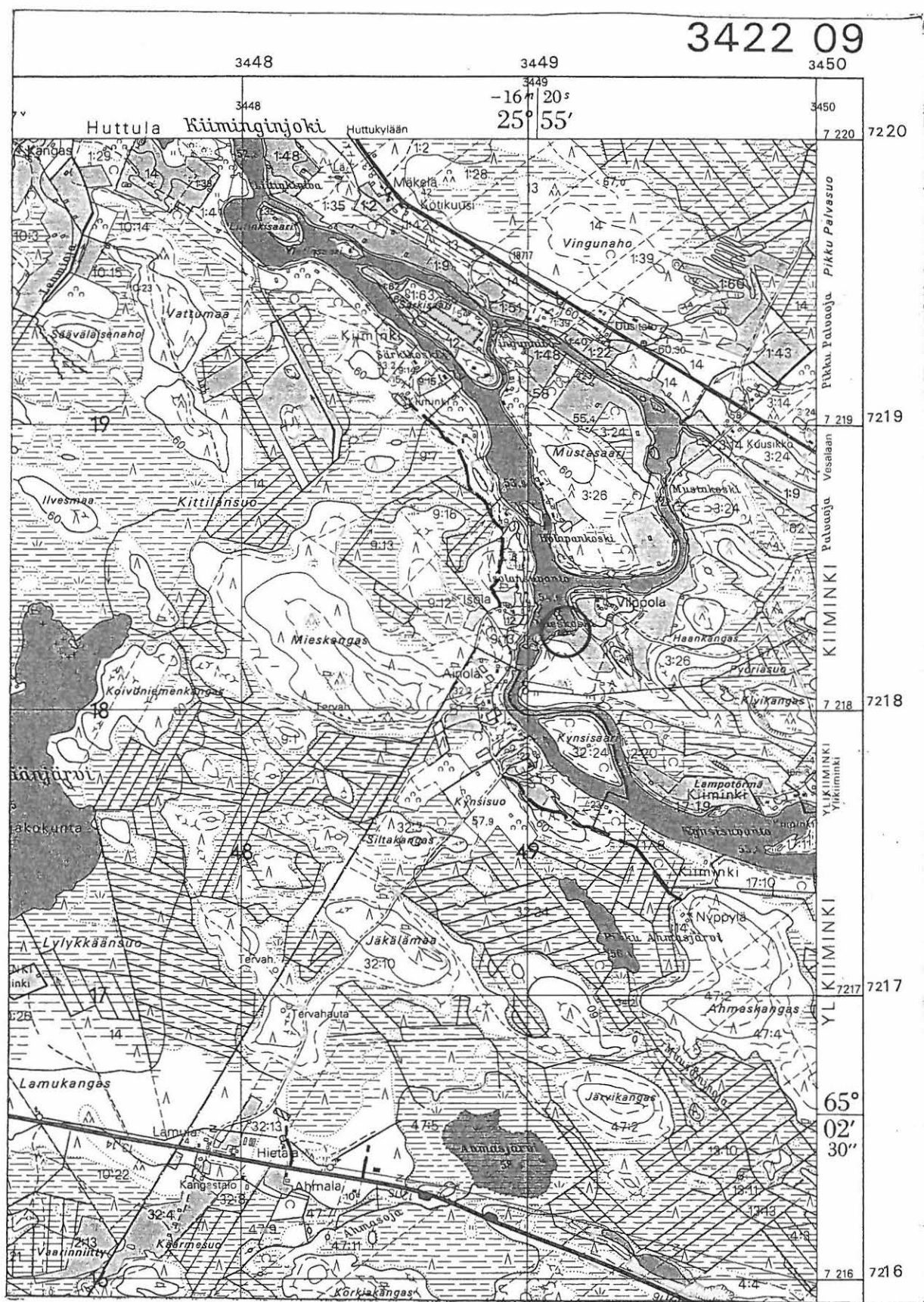
Aiemmat löydöt: PPM 4261:1, Kourutalilta

Valokuvat: ---

Kartat: Peruskarttaote 3422 09/D, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI 8 MIESKOSKI N

3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 9

Kohteen nimi: Koitelinkoski
 Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = n. 7222 75 - 7223 10
 y = n. 3445 10 - 3444 60
 z = n. 45
 Kylä ja seutu: Ylikylä, Koiteli
 Tila: ---

Kiimingin kirkosta noin 5,0 km kaakkoon Kiiminkijoessa olevasta Koitelinkoskesta on vuonna 1950 löydetty kivikirves koskea ruopattaessa. Koitelinkoskessa itsessään on matalia kalliosaaria. Länsiranta on mäntyä kasvavaa hiekkakangasta, missä nykyään on Koitelinkosken huvipaikka. Itäpuolella joen lähirannan maasto on etupäässä alavaa lehtipuuta kasvavaa kosteikkoa, joka vähitellen nousee ja muuttuu mäntykankaaksi.

Poikkikirves on mitä ilmeisimmin löytynyt joen itärantaa lähimpänä olevasta uomasta, sillä juuri se on ruopattu uoma. Pitkältä kallioiselta saarelta, joka jakaa joen kahteen uomaan, ja länsirannalta ei havaittu kiinteän muinaisjäännöksen merkkejä.

Kohde on tarkastettu 5.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1976 L. Erä-Esko, kert. esihist.tsto 1979

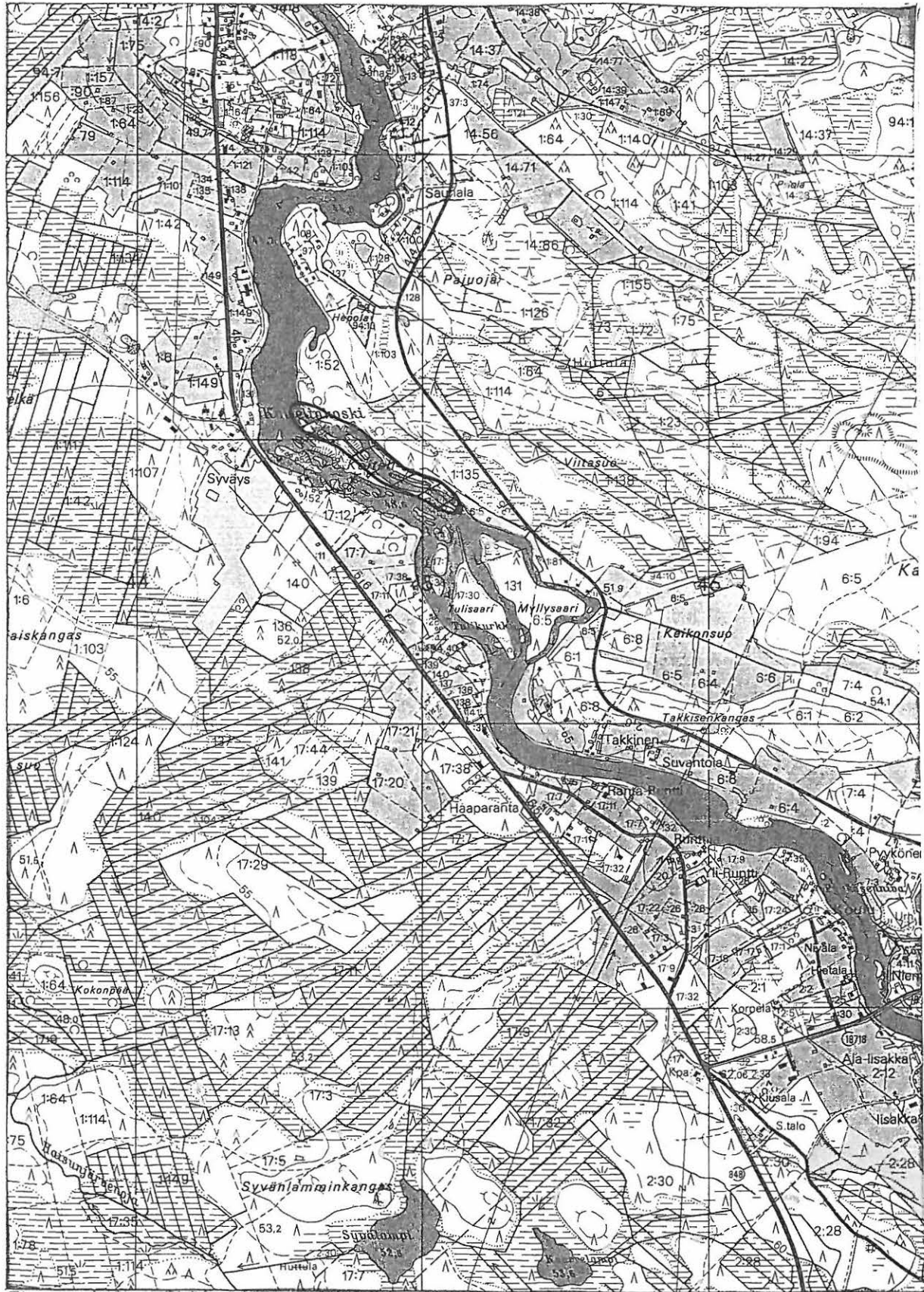
Aiemmat löydöt: PPM 4469, kivikirves

Valokuvat: ---

Kartta: peruskarttakopio 3511 07/A-C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI 9 KOITELINKOSKI

3511 07 KIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 10

Kohteen nimi: Kortepalo
 Määrittely ja mj-luokka: Röykkiö. II.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7229 26
 y = 3445 93
 z = n. 52,5
 Kylä ja seutu: Kiiminki
 Tila: Hautamaa
 Rek.No: 178:2
 Maanomistaja: Veitsiluoto OY

Kiimingin kirkosta n. 4,5 km itäkoilliseen, Jolosjoen ja Sivukan-
 kaan välisellä pienten soiden ympäröimällä moreenikumpareella joes-
 ta noin 0,5 km pohjoiseen. Mäntyvaltaisessa metsässä laakealakisen
 harjanteen korkeimman kohdan kaakkoisosassa on sammalen peittämä
 kivistä koottu röykkiö.

Röykkiön halkaisija on n. 6 - 7 m ja korkeus n. 40 cm. Röykkiön
 keskellä on kuopanne. Itäreunalle on kaivettu pieni kuoppa, joka
 kuvataan jo vuoden 1979 tarkastuksessa. Muuten röykkiö on hyvin
 säilynyt. Kohde on merkitty peruskartalle.

Kohde on tarkastettu 15.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1979 P. Purhonen, Kert. 5.10.1979.
 Tark. 1989 J. Okkonen

Valokuvat: ---

Kartat: Peruskarttaote 3511 07/D, p. 1981 (päällep. 1988).

KIIMINKI

10

KORTEPALO

3511 07 KIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 11

Kohteen nimi: Kalliomaa
 Määrittely ja mj-luokka: Röykkiö (ja latomus?). II.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7222 96
 y = 3446 84
 z = n. 65
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Huttukylä
 Tila: Keskitalo Koskitalo
 Rek.No: 1:206 (röykkiö) ja 1:221 (latomus)
 Maanomistaja: Heikki Huttula ---?

Kiimingin kirkosta noin 6,5 km kaakkoon ja Koitelinkoskesta noin 2 km itään olevan laajan kankaan pohjoisosassa. Kangas on mäntyvaltainen moreekangas, jonka luoteisosa on kalliokkoinen. Kohde sijaitsee kankaan korkeimman kohdan keskiosassa. Kyseessä on kivistä koottu röykkiö, jonka halkaisija on noin 6 - 7 m ja korkeus vaihtelee maaston mukaan noin 40 - 80 cm välillä. Röykkiön keskelle on kaivettu noin 2 x 1,5 m kokoinen kuoppa, joka ulottuu röykkiön läpi mineraalimaan saakka.

Aiemmissä tarkastuksissa mainittua soikeaa noin 8 x 10 olevaa matalaa latomusta, jonka molemmissa päissä on kuopanteet ja joka sijaitsee röykkiöstä noin 50 m luoteeseen, en yrityksistä huolimatta saanut paikallistettua. Latomus sijaitsee eri palstalla kuin röykkiö. Kun kyseinen palsta on muutama vuosi siten äestetty, on kohde ilmeisesti vaurioitunut niin, että sen huomaaminen on käynyt vaikeaksi. Kohde on merkitty peruskartalle.

Kohde on tarkastettu 22.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1979 P. Purhonen, Kert. 5.10.1979
 Tark. 1989 J.Okkonen

Valokuvat: ---

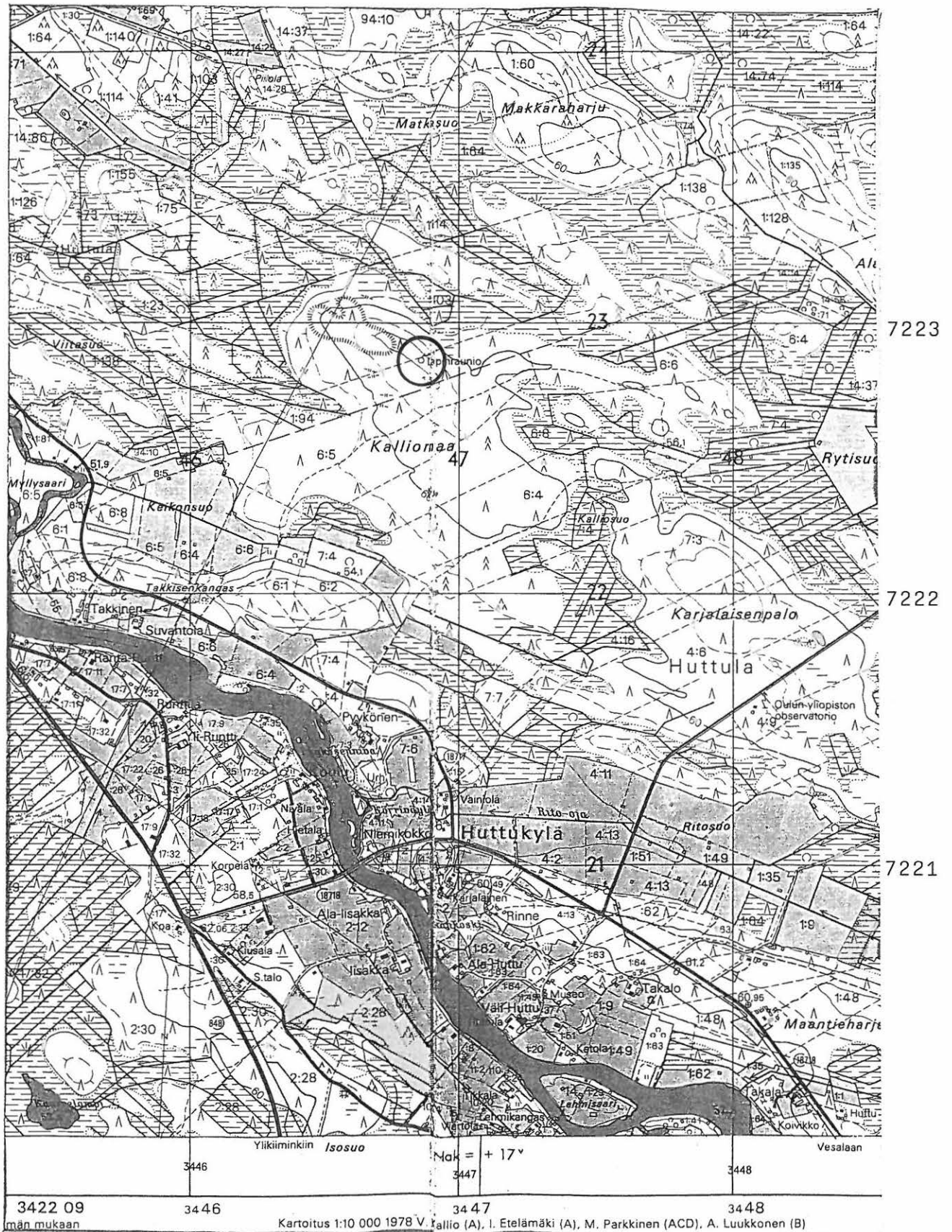
Kartta: Peruskarttaote 3511 07/C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

11

KALLIOMAA

3511 07 KIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 12

Kohteen nimi: Karjalainen

Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen asuinpaikka. II.

Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI

Koordinaatit: x = 7220 90
y = 3446 96
z = n. 60

Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylä

Tila: Karjalainen Kotirinne

Rek.No: 4:2 4:21

Maanomistaja: (Rauha Lehto, Sirkka Väänänen ja Martti Huttula)
Janne Huttunen, Karjalaisentie 16
90900 Kiiminki (4:2)

Antti Berg, Karjalaisentie 14
90900 Kiiminki (4:21)

Kiimingin kirkosta n. 8,0 km kaakkoon, Kiiminkijoen itärannalla, joen ja paikallistien välisellä harjanteella n. 0,4 km Iisakan sil-
lasta itään olevalla harjanteella. Asuinpaikka sijaitsee itäkaa-
kosta joensuuntaisesti pistävän harjanteen hiekkaperäisessä länsi-
päässä. Paikalla on Karjalaisen tila, jota ympäröivät maat ovat
viljelyskäytössä.

Tarkastushetkellä pellot olivat sängellä, eikä kvartsia paikalla
havaittu. Kopiston mukaan löydöt ovat tilan koilliseen viettäviltä
rinteiltä. Samalla suunnalla kertoi talonväki olevan valkeaa kvart-
sia. Lisäksi sitä on muuallakin talon ympärillä. Esineitä eivät ol-
leet löytäneet. Tilan koillispuolella on uusi omakotitalo, jonka
alueelta kerrottiin myös kvartsia havaitun. Uuden talon (Kotirinne)
omistaa Antti Berg. Mahdollisesti asuinpaikka kattaa ainakin koko
harjun laen. Vuonna 1953 A. Paulaharju on käynyt tarkastamassa Kar-
jalaisen vanhan tilan pihalta vesijohtokaivannon yhteydessä löyty-
neen lieden.

Kohde on tarkastettu 26.9.1994.

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1953 A. Paulaharju (PPM)

Tark. 1967 A. Kopisto (PPM)

Aiemmat löydöt: PPM 6657:1-7, taltan teelmä, kvartsiesineitä ja
-iskoksia
Huttukylän kylämuseo 226, reikäkiven teelmä?

Valokuvat: ---

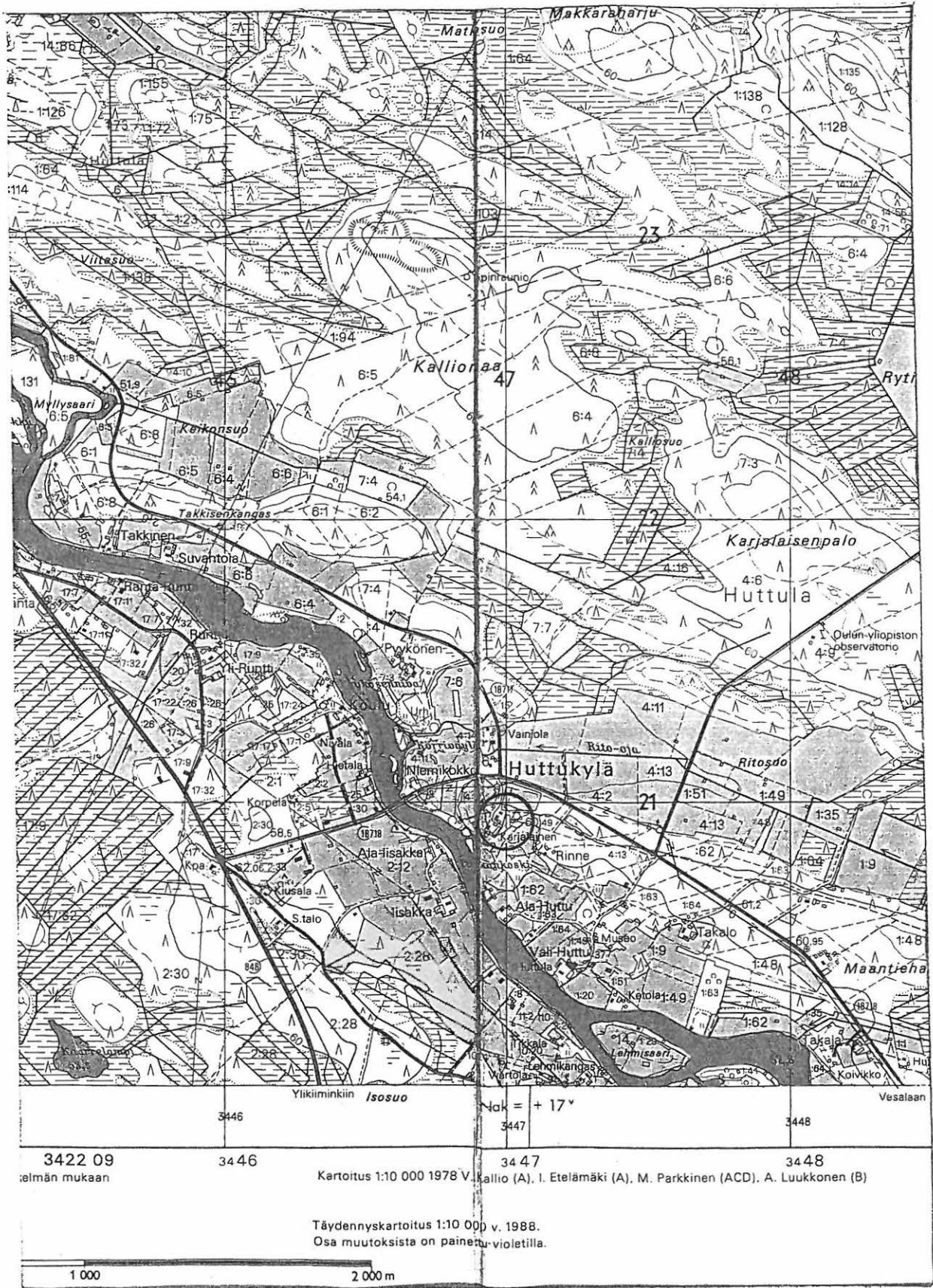
Kartta: Peruskarttaote 3511 07/C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

12

KARJALAINEN

3511 07 KIIMINKI

7222

7221

7220

3422 09
 Kartoitus 1:10 000 1978 V. Kallio (A), I. Etelämäki (A), M. Parkkinen (ACD), A. Luukkonen (B)

Täydennyskartoitus 1:10 000 v. 1988.
 Osa muutoksista on painettu violetilla.

1 000 2 000 m

KIIMINKI 13

Kohteen nimi: Haaramantien soraharju
 Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: (ruudut) 7227/3447 tai 7228/3446
 Kylä ja seutu: Kiiminki
 Tila: ---
 Rek.No: ---
 Maanomistaja: ---

Vuonna 1958 lahjoitti konstaapeli Hakanpää Oulun museoon kiviesineen, joka on löydetty Haaramantien soraharjuista. Tarkempia paikkatietoja ei löytötiedoissa tasataltalle mainita.

Nykykartoilta ei Haaramaata tai sen tiedä löydy, sen sijaan Haaraajan varressa on Haaran talo, joka sijaitsee Kuusamontien eteläpuolella, noin 4 -5 km Kiimingin keskustasta itään. Kuusamontien toisella puolella on talo nimeltään Tiehaara. Molemmat talot ovat saman paikallistien varrella, joka kulkee länsiluoteesta itäkaakkoon Kuusamontien poikki. Nykyään tie tunnetaan Koiraselän tienä, mutta useat paikkakuntalaiset muistivat sitä kutsutun myös Haaramantieksi.

Tien varrella on useita sorakuoppia molemmin puolin Kuusamontietä. Vanhimmat, jo 1950-luvun kuopat selviävät vuoden 1957 peruskartasta, joka perustuu vuoden 1956 tietoihin, eli kuvaan aika hyvin löytöhetken tilannetta. Vanhat sorakuopat olivat huomattavasti laajentuneet ja kasvaneet pahoin umpeen, eikä niistä tarkastettaessa löydetty kivikauden asutuksen merkkejä. Peruskarttaotteeseen on merkitty vuoden 1957 kartassa alueella olevat sorakuopat mustalla. Kiviesineen tarkempaa löytöpaikkaa ei siis saatu selville.

Kohde tarkastettiin 19.9.1994

Aiemmat löydöt: PPM 6657, tasataltta

Kartta: Peruskarttaote 3511 07/D, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

13

HAARAMANTIEN SORAHARJU

3511 07 KIIMINKI

3446

3447

3448

KIIMINKI 14

Kohteen nimi: Hannus
 Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen ltp., asuinpaikka(?). II.
 Peruskartta: 3511 10 HANNUSPERÄ
 Koordinaatit: x = 7229 46
 y = 3452 10
 z = n. 60
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Hannusperä
 Tila: Nivanperä
 Rek.No: 49:65
 Maanomistaja: Aapo Mikkosen perikunta

Kiimingin kirkosta n. 10,5 km itäkoilliseen, Kuusamontien ja Jolosjoen välisellä entisellä viljelysmaalla tien eteläpuolella. Maasto viettää loivasti lounaaseen kohti jokea. Alueella on nykyään uutta omakotiasutusta. Maaperä paikalla on karkeaa kivensekaista soraa, jonka päälle on tuotu suomaata, sitä viljelykselle raivattaessa.

Paikalta on 1960-luvulla löydetty maanmuokkauksen yhteydessä lähinnä asuinpaikkaan viittaavia löytöjä, kuten kvartsi-iskoksia, kaksi reikäkiveä, kivikirves ja liuskerengas. Esineet toimitti PPM:lle isäntä Aappo Mikkonen, jonka leski Airi Mikkonen osoitti löytöpaikan kartalta. Enempää löytöjä talonväki ei paikalta ole tehnyt, vaikka yrittivät niitä katsella, kun maata muokattiin.

Löytöpaikasta länteen on kaksi uutta Mikkosten omakotitaloa, kolmannelle on varattu tontti, ilmeisesti löytöpaikan läheltä. Tarkastettaessa paikalla ei tehty löytöjä tai havaittu kiinteän muinaisjäännöksen merkkejä, eikä löytöpaikan tarkkaa kohtaa voitu määrittää. Osasyynä ehkä paikalle aikoinaan muualta tuotu maa, joka alkuperäisen maanpinnan peittää. Paikka sijaitsee muinaisen laajan saarekkeisen jokisuun rantamalla ja on sinänsä asuinpaikaksi sovelias.

Kohde on tarkastettu 14.9.1994

Aiemmat tutkimukset:---

Aiemmat löydöt: PPM 6819:1-8

Valokuvat:---

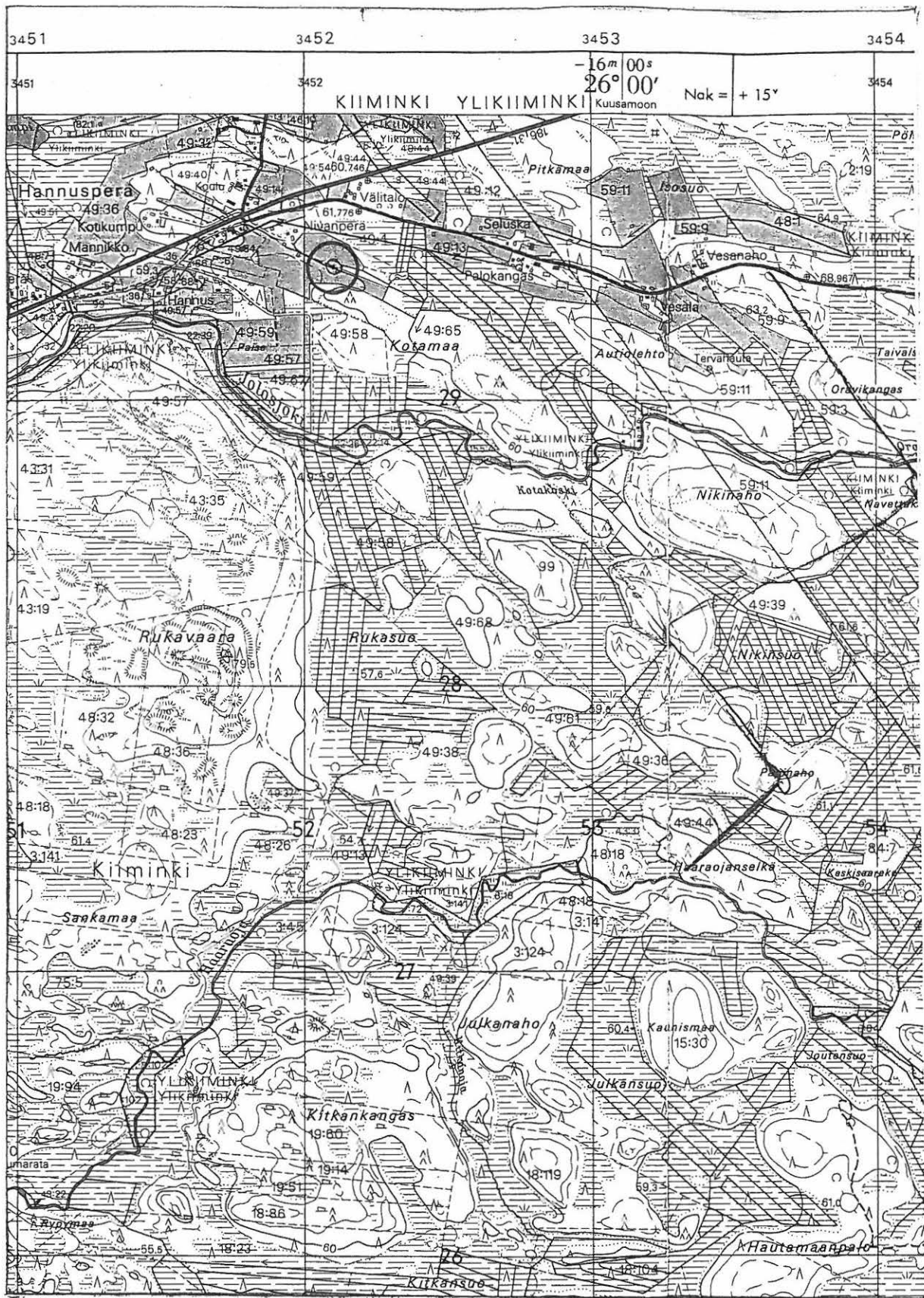
Kartat: Peruskarttaote 5311 10/B, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

14

HANNUS

3511 10 HANNUSPERÄ

7230

7229

7228

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 15

Kohteen nimi: Iisakinhaudankangas
 Määrittely ja mj-luokka: Röykkiöitä. II.
 Peruskartta: 3511 08 KOTAJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7230 80
 y = 3440 36
 z = n. 50
 Kylä ja seutu: Kiiminki
 Tila: Ylikaattari
 Rek.No: 4:29
 Maanomistaja: Matti Lehtola
 Kalle Lehtola

Kiimingin kirkosta n. 4,0 km pohjoisluoteeseen Jolosjoen pohjoispuolisella kankaalla Kirveslammesta n. 200 m lounaaseen. Kankaan länsiosan korkein kohta muodostaa n. 200 m pitkän ja 50 - 100 m leveän koillinen-lounas -suuntaisen harjanteen, jonka koillispuolella röykkiöt ovat. Kyseessä on kuusta ja mäntyä kasvava kivikkoinen harjanne.

Paikalla olevassa luonnonrakassa on yhdeksän kivistä koottua röykkiötä. Röykkiöiden halkaisija vaihtelee 4 - 7 m ja korkeus 30 - 50 cm välillä. Röykkiöistä kuusi on keskuskuopallista. Kolme röykkiöstä on kuoppattomia matalia sammaltenpeittämiä latomuksia. Yksi röykkiö on keskeltä myöhemmin kaiveltu keskeltä pahoin kuopalle, muutoin röykkiöt ovat ehjiä. Lisäksi alueella on kaksi kivirakkaan kaivettua kuoppaa. Kohde on merkitty peruskartalle.

Kohde on tarkastettu 8.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1989 J. Okkonen
 Tark. 1991 J. Okkonen ja M. Mäkivuoti

Aiemmat löydöt: ---

Valokuvat: PPM neg. 23025

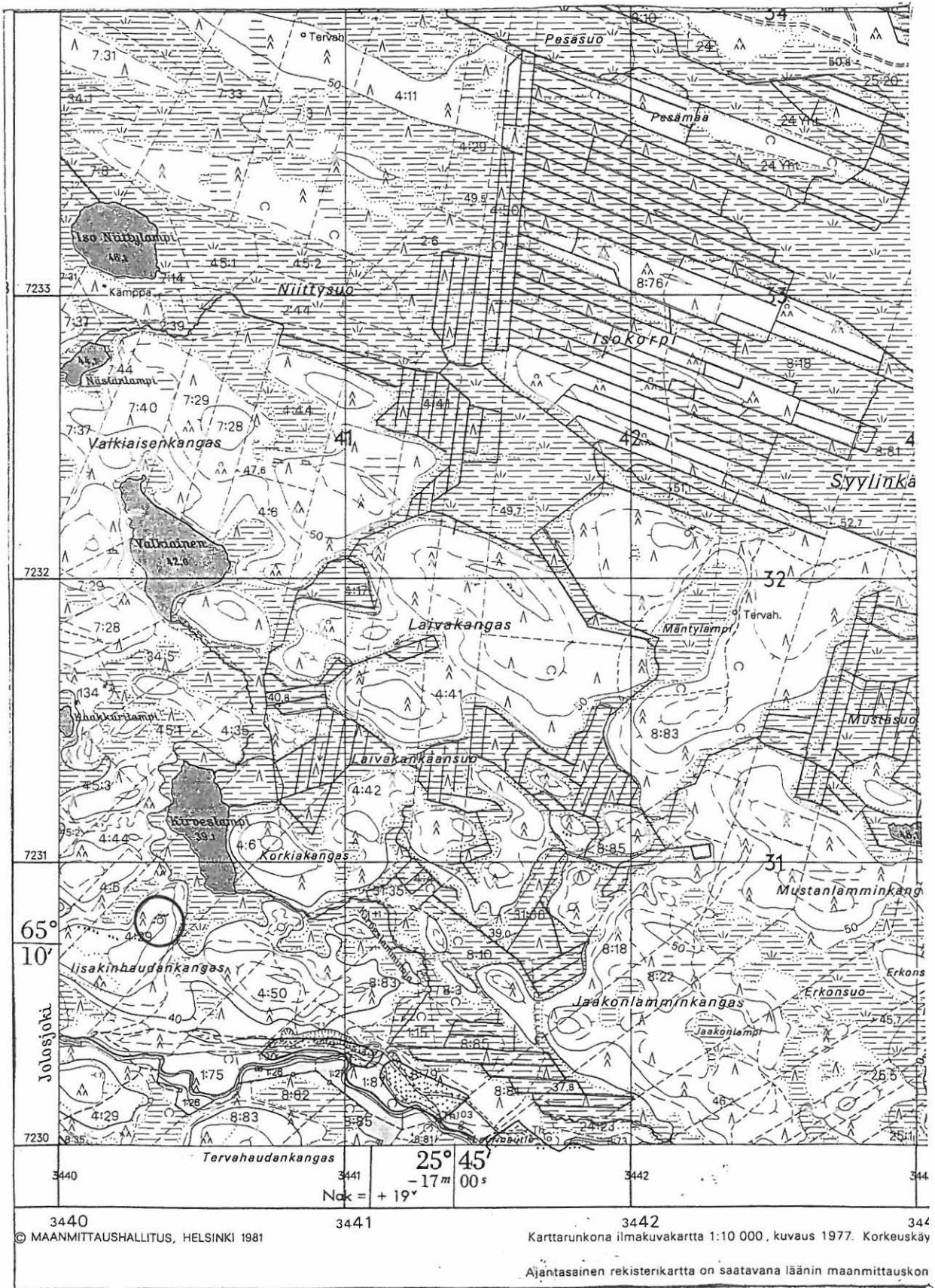
Kartat: Yleiskarttaluonnos
 Peruskarttaote 3511 08/A, p. 1981 (päällep. 1990)

KIIMINKI

15

IISAKINHAUDANKANGAS

3511 08 KOTAJÄRVI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 16

Kohteen nimi: Laivakangas NE
 Määrittely ja mj-luokka: Jätinkirkkoa muistuttava kivikehä. II.
 Peruskartta: 3511 08 KOTAJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7232 16
 y = 3442 20
 z = n. 55
 Kylä ja seutu: Kiiminki
 Tila: Huusama
 Rek.No: 8:94
 Maanomistaja: Eero Tiri

Kiimingin kirkosta n. 5 km pohjoiseen, Kiimingistä Yli-Iihin johtavan tien länsipuolella olevan laajan suoalueen eteläreunalla olevalla kankaalla. Kyseessä on mäntyä kasvava kangas, jonka kerkein laki on kivikkoinen. Paikalle Yli-Iin tieltä johtava polku kulkee kankaan pohjoisreunan ja kohteen välistä.

Kankaan korkeimman kohdan koillisnurkalla on n. 20 x 14 m oleva NW-SE -suuntainen jätinkirkkoa muistuttava muodostelma, jonka keskiosa on ympäröivää maanpintaa alempana. Muodostelman reunoilla on heikko vallimainen 3 - 4 m leveä kiveys. Kivikehän pohjoispään vallissa on röykkiömäinen kiveys. Eteläpäässä valli laskeutuu alas muodostaen jätinkirkkojen vallien aukkoja muistuttavan "oviaukon". Rakennelma on ikään kuin kaivettu harjanteeseen sen suuntaisena ja kiviaines asetettu? valliksi. Vaikka muodostelma muistuttaakin joiltain osin jätinkirkkoja, jää kyseisen muodostelman luonne epäselväksi.

Muodostelman pohjoispuolisella polulla oli paikoin näkyvissä hiekaista maata, mutta kvartseja tai vastaavaa ei paikalla havaittu.

Kohde on merkitty peruskartalle.

Kohde on tarkastettu 12.9.1994

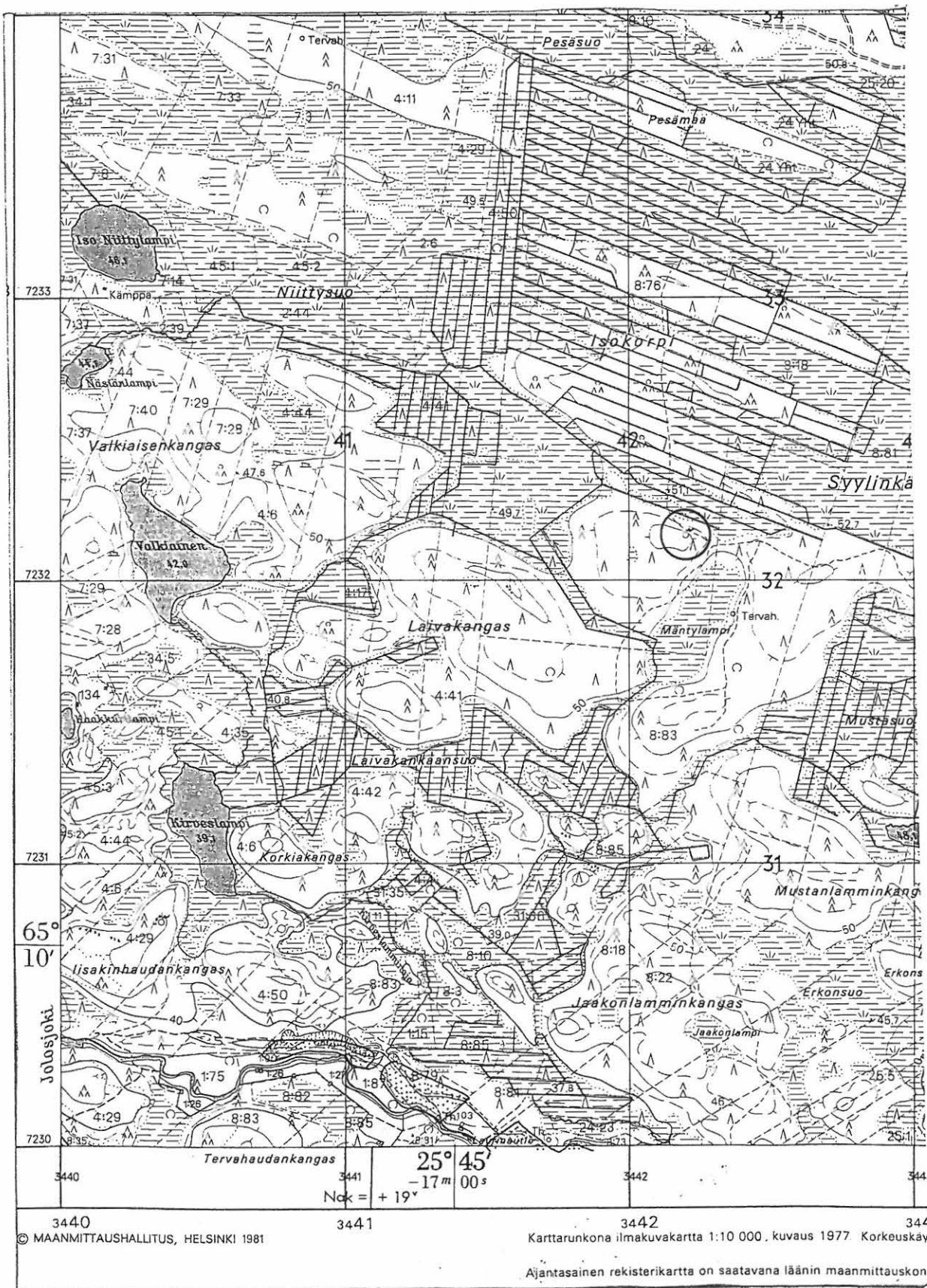
Aiemmat tutkimukset: Tark. 1989 M. Torvinen

Valokuvat: PPM neg. 32027-28

Kartat: Peruskarttaote 3511 08/A, p. 1981 (päällep. 1990)

KIIMINKI 16 LAIVAKANGAS NE

3511 08 KOTAJÄRVI

KIIMINKI 17

Kohteen nimi: Huttukylä (Huttula)
 Määrittely ja mj-luokka: kivikautinen irtolöytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = n. 7220 30 - 50
 y = n. 3477 25 - 60
 z = n. 55 - 55,7
 Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylä
 Tila:
 Rek.No: 1:9 (tai 1:20)
 Maanomistaja:

Kiimingin kirkosta noin 9,5 km kaakkoon, Huttukylästä Vesalaan jhtavan tien ja Kiiminkijoen väliseltä viljelysmaalta. Alue on Maantiehharjun ja joen välistä loivasti kohti jokea laskevaa jonkin verran savikkoista maata.

Syksyllä 1990 toi Hannu Martin Pohjois-Pohjanmaan museoon Erkki Huttulan samana syksynä perunannostossa löytämän kiviesineen. Kyseessä on noin 47 x 8 x 2,5 cm oleva reiällinen kivihakku, joka on reiän kohdalta katkennut kahteen osaan.

Löytötietojen mukaan esine on löytynyt noin 200 metrin päästä Huttulan vanhasta talosta, palstalta 1:9. Tarkastaessani löytöpaikkaa tilan 1:9 (Takalo) väki osoitti löytöpaikaksi aivan jokirannassa olevan palstan 1:20, joka on Takalosta noin 400 m lounaaseen ja jonka numero nykyään 1:72.

Aiemmat löydöt: KM 26778, reiällinen hakku

Aiemmat tutkimukset: ---

Valokuvat: ---

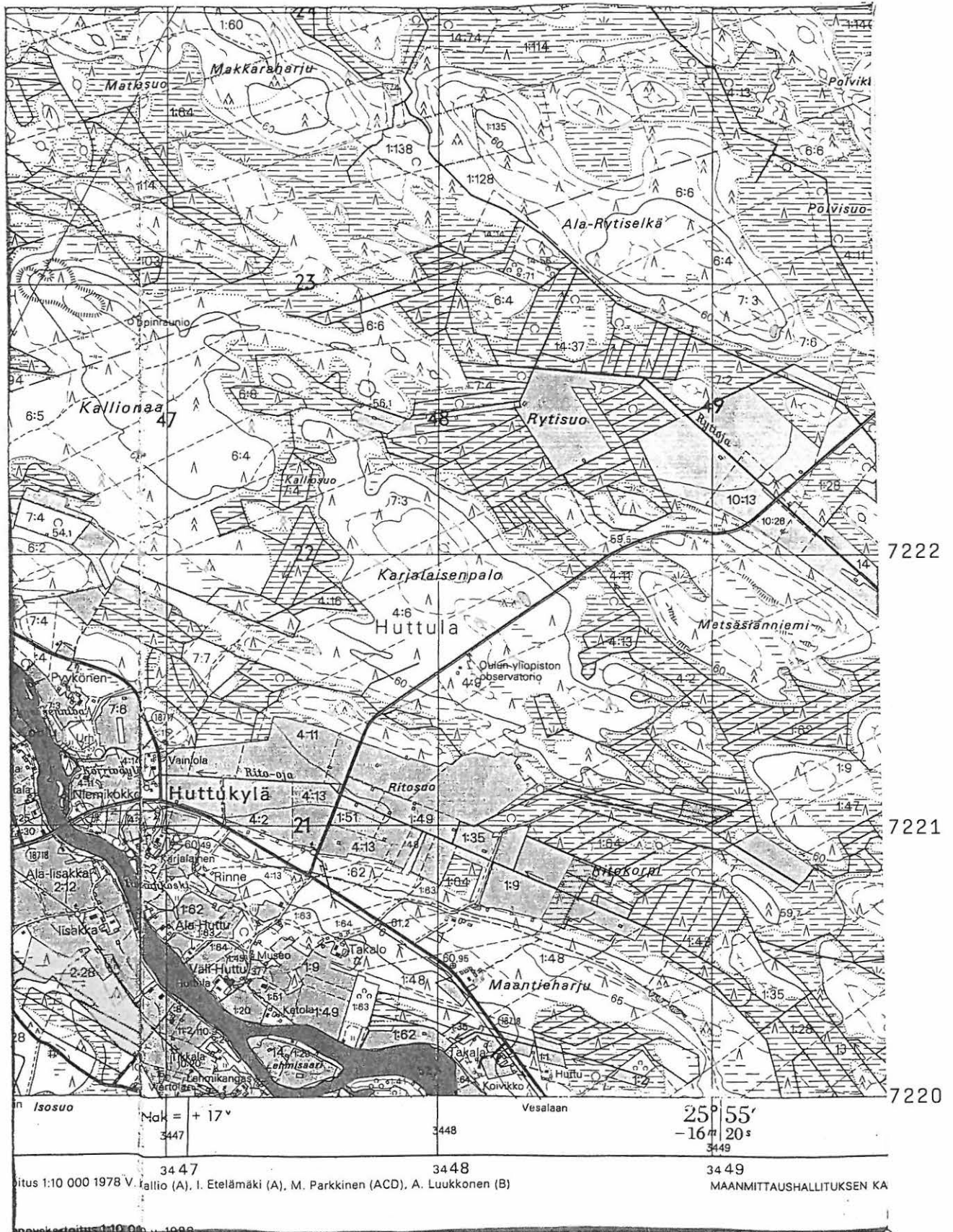
Kartta: Peruskarttaote 3511 07/C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

17

HUTTUKYLÄ (HUTTULA)

3511 07 KIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 18

Kohteen nimi: Tiurankangas
 Määrittely ja mj-luokka: Röykkiö. II.
 Peruskartta: 3422 06 OULUJOKI
 Koordinaatit: x = 7217 92
 y = 3439 53
 z = n. 45
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Välikylä
 Tila: Pellonpää
 Rek.No: 61:59
 Maanomistaja: V.J. Sivosen perikunta/ Eila Väisänen

Kiimingin kirkosta n. 9,5 km etelälounaaseen, Välikylästä n. 3 km kaakkoon, Oulun ja Kiimingin rajalla olevalla kivisellä moreeniharjanteella. Isoa kuusta ja jonkin verran mäntyä kasvava harjanne laskee jyrkästi pohjoiselta sivustaltaan.

Harjanteen koillisreunan partaalla on kokonaan sammalen peittämä kiviröykkiö, joka erottuu keskuskuopallisen röykkiön muotoisena ja sen tiheä kiveys tuntuu paikalla tallatessa. Kiveyksen luonteen selvittämiseksi poistettiin aluskasvillisuutta kiveyksen päältä keskustasta reunalle ulottuneena kaistaleena. Tämän alta paljastui kiviröykkiöille ominainen, kooltaan kutakuinkin tasakokoisista kivistä (halkaisija 15 - 30 cm) kasattu kiveys. Röykkiön halkaisija on n. 5 - 6 m ja korkeus n. 20 - 40 cm. Röykkiön keskellä on halkaisijaltaan n. 1,5 m oleva kuopanne.

Kohde on tarkastettu 2.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Aiemmat löydöt: ---

Valokuvat: PPM neg. 32012-14

Kartta: Peruskarttakopio 3422 06/D, p. 1989.

KIIMINKI

18

TIURANKANGAS

3422 06 OULUJOKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 19

Kohteen nimi: Sivukangas
 Määrittely ja mj-luokka: Kvartsilöytöpaikka, asuinpaikka? II.
 Peruskartta: 3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7218 08
 y = 3442 90
 z = n. 55
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Saarisenjärvi
 Tila: Uusitalo
 Rek.No: 18:209
 Maanomistaja: Veikko ja Martta Seiteri

Kiimingin kirkosta n. 9,0 km suoraan etelään, Saarisenjärven saaresta n. 600 m länsiluoteeseen olevalla Sivukankaalla. Kangas on hakattu ja äestetty noin 50 metriä kankaan korkeimman kohdan kaakkoiskärjestä etelään. Maaperä on hiekkamoreenia.

Äestetyt alueen halki johtavan polun viereltä, läheltä äestetyt alueen pohjoisreunaa löytyi jonkin verran kvartsi-iskoksia. Osa oli pohjoisimman puunkaadan alla polun itäpuolella ja osa tästä hieman rinnettä alaspäin. Alueella havaittiin myös muutamia palaneita kiiviä. Paikka on asuinpaikaksi sovelias, vaikka enempää asuinpaikan merkkejä ei havaittukaan. Vähäiset kvartsit jätettiin paikoilleen.

Kohde on tarkastettu 1.9.1994

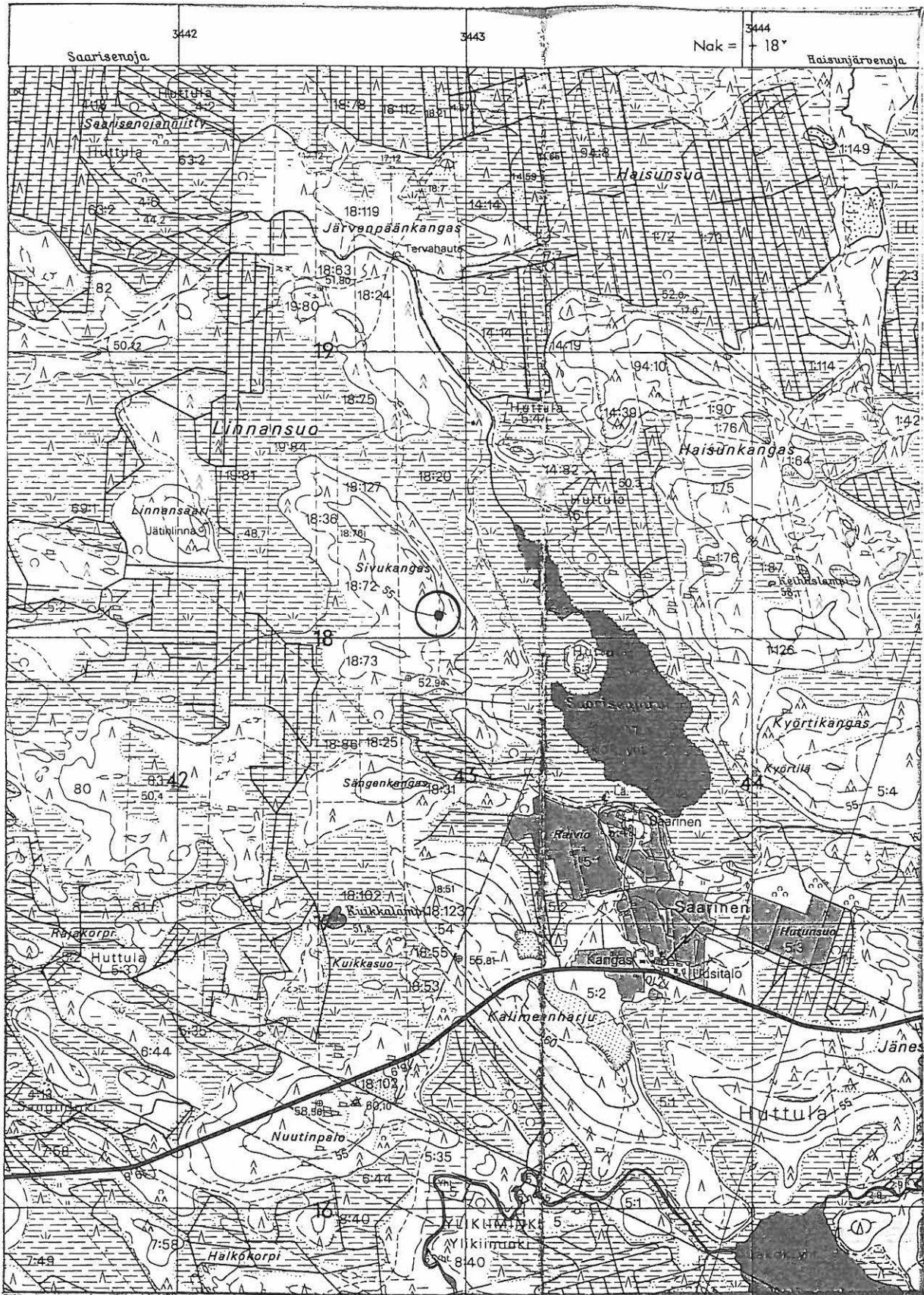
Aiemmat tutkimukset: ---

Aiemmat löydöt: ---

Valokuvat: ---

Kartta: Peruskarttaote 3422 08/B, p. 1981 (päälle p. 1988)

3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 20

Kohteen nimi: Mieskangas
 Määrittely ja mj-luokka: Röykkiö(?) ja rakkakuoppia. II.
 Peruskartta: 3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7218 02
 y = 3448 58
 z = n. 72,5
 Kylä ja seutu: Huttula, Lylykkäänjärvi
 Tila: Lylylä
 Rek.No: 9:1
 Maanomistaja: Matti Sarenius

Kiimingin kirkosta n. 11,5 km kaakkoon, Kiiminkijoen ja Lylykkäänjärven välisellä harjanteella lähellä Ylikiimingin rajaa. Kaakko-luode -suuntainen, mäntyä kasvava kivikkoinen harjanne on alavien suomaiden ympäröimä. Kankaan kaakkoisosassa sen korkeimman kohdan kaakkoispäässä on luontainen sammalen peittämä kivikko.

Paikalla on kaikkiaan kolme luonnonkivikkoon tehtyä rakennetta. Näistä kookkain on röykkiötä muistuttava, eräänlainen röykkiön ja rakkakuopan välimuotoa oleva rakenne, joka on halkaisijaltaan n. 6 m oleva kiveys. Se rakentuu n. 2 m leveästä pyöreästä matalasta vallista, jonka keskellä on läpimitaltaan n. 2 m oleva ja n. 40 cm syvä kuopanne. Tämän välittömässä läheisyydessä on kaksi halkaisijaltaan n. 3 - 4 m olevaa ja 30 - 40 cm syvää rakkakuoppaa.

Kohteen vierestä kulkee uusi metsätie pitkin kunnanrajaa.

Kohde on tarkastettu 22.9.1994

Aiemmat tutkimukset: A.H. Snellman, SMYA IX, 1887, s. 107

Valokuvat: PPM neg. 32046

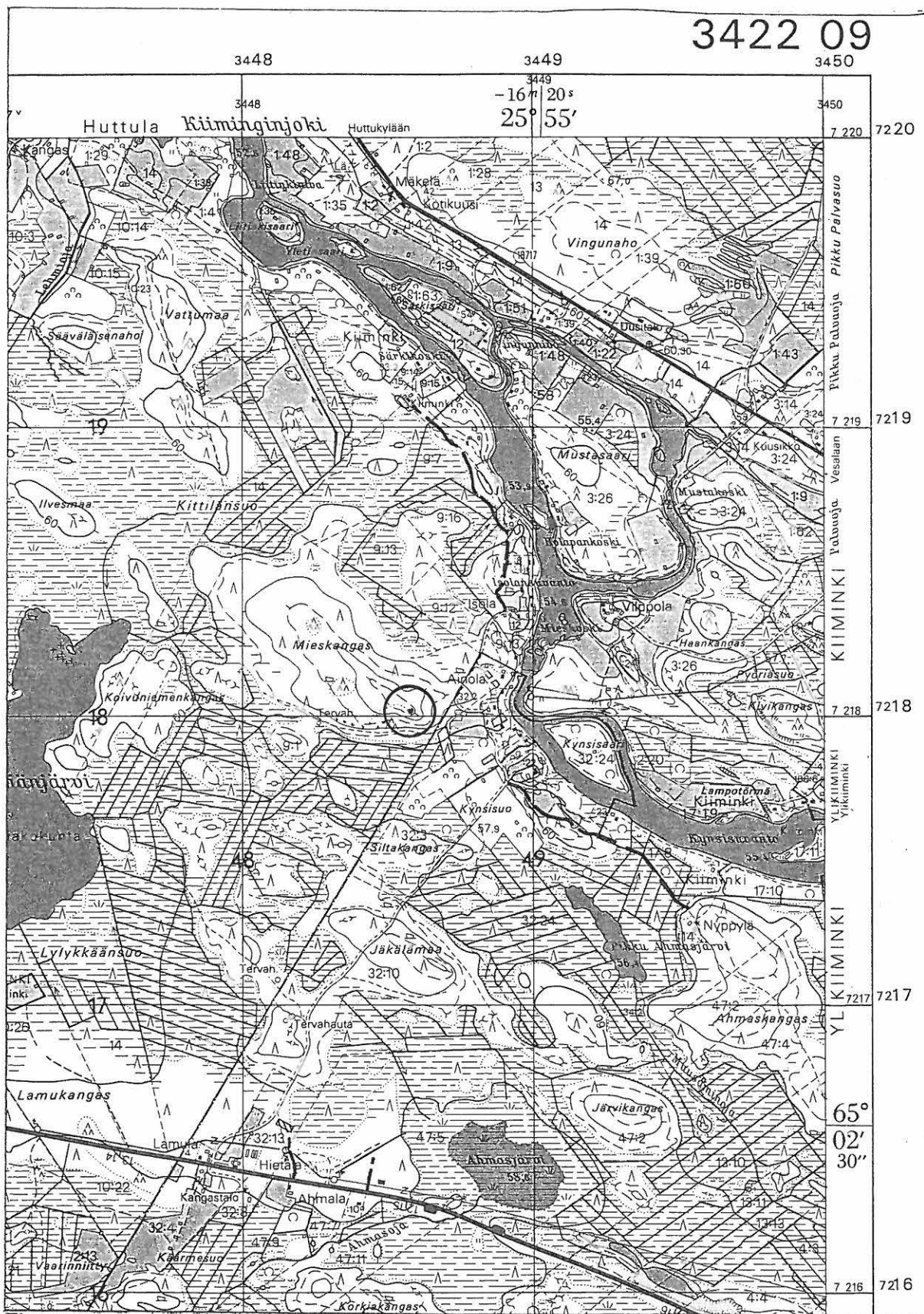
Kartat: Peruskarttaote 3422 09/D, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

20

MIESKANGAS

3422 09 LYLYKKÄÄNJÄRVI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 21

Kohteen nimi: Kalliosaari
 Määrittely ja mj-luokka: Kivilatomus. II.
 Peruskartta: 3511 04 JÄÄLI
 Koordinaatit: x = 7227 58
 y = 3436 96
 z = n. 40
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Alakylä
 Tila: Kauppi
 Rek.No: 6:47
 Maanomistaja: Anna Putkonen

Kiimingin kirkosta n. 5 km länteen, Nurmijärven Kuusisaaresta n. 1,1 km pohjoiseen ja Kiiminkijoen Kontinkoskesta n. 1,4 km etelään olevalla kahden pienen kankaan välisellä suosaarekkeella. Saareke kohoaa korkeimmillaan n. 3,5 - 4 m ympäröivää suota korkeammalle. Havumetsää kasvavan saarekkeen laki on sammalen peittämää loh-kareista hiekka/soramaata.

Saarekkeen eteläosassa, sen kaakkoisreunalla on noin 1,5 m korkea, muita alueen kiviä kookkaampi maakivi. Sen pohjoispuolella on viiden isohkon maakiven keskelle koottu kiveys joltisenkin tasakokoisista miehennostannaisista, keskimäärin noin päänkokoisista tai hieman suuremmista kivistä. Ainakin kiveyksen pinnalla oli laattamaisia kiviä. Kivet olivat irtonaisia, ilmeisesti useammassa kerroksessa. Kiveys on sammalen peittämä ja sen koko on noin 3 x 1,5 m. Ilman kiveystä reunustavia, sitä ylemmäs nousevia maakiviä, sen korkeus on noin 20 cm. Mainitun suuren maakiven suojassa on kivetty nuotionpaikka, jonka kivet on otettu latomuksen länsipäästä.

Koska kyseessä ei ole tyypillistä röykkiötä muistuttava rakenne, koko saareke käytiin läpi, mutta vastaavaa muodostelmaa ei löydetty. On myös mahdollista, että kyseessä on luonnonmuodostelma.

Kohde on tarkastettu 7.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Valokuvat: PPM neg. 32021-22

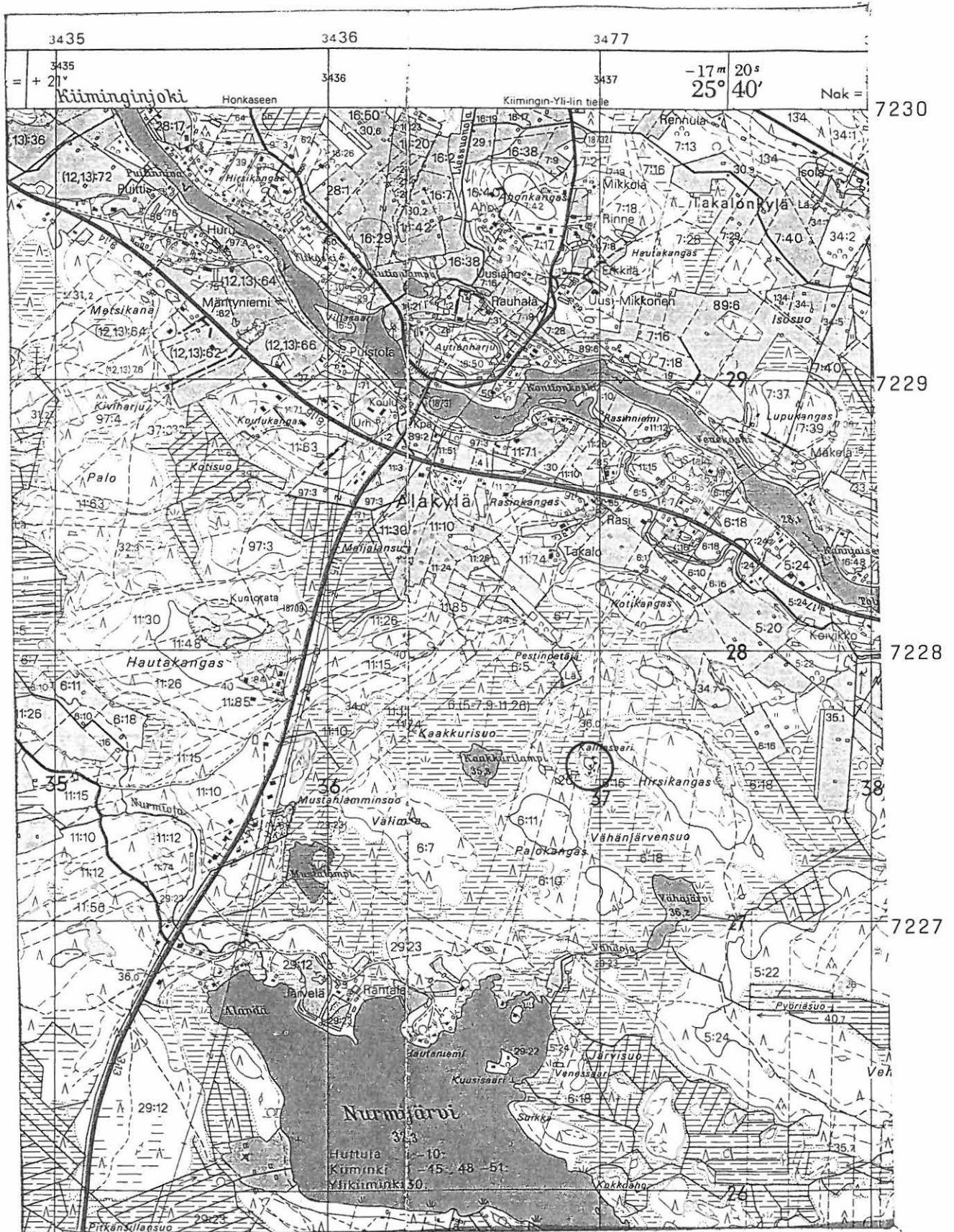
Kartat: Peruskarttaote 3511 04/D, p. 1981 (päälle p. 1988)

KIIMINKI

21

KALLIOSAARI

3511 04 JÄÄLI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 22

Kohteen nimi: Jättiläisvaara
 Määrittely ja mj-luokka: Rakkakuoppia. II.
 Peruskartta: 3511 05 LIIPAS
 Koordinaatit: x = 7232 01
 y = 3437 82
 z = n. 50
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Alakylä
 Tila: Autio Isoautio
 Rek.No: 16:77 16:79
 Maanomistaja: Ilmari ja Elvi Saarela (16:77)
 Kari ja Maire Päckilä (16:79)

Kiimingin kirkosta n. 6 km luoteeseen, Jolosjoen ja Kiiminkijoen yhtymäkohdasta n. 3,3 km pohjoiseen, uuden Niittyselkään johtavan metsäautotien varrella olevan Tyrämaan korkeimmalla kohdalla, joka tunnetaan Jättiläisvaaran nimellä. Vaaran laella on laaja luonnonrakka, joka on keskialueiltaan lähes paljas, reunamilta jäkälän peittämä. Lisäksi rakalla kasvaa muutamia mäntyjä ja kuusia. Rakka jakaantuu kahteen tasoon ylempään lakeen (n. 15 x 30 m) ja tämän pohjoisreunalla olevaan, n. 1 - 1,5 m alempaan terassimaiseen vyöhykkeeseen.

Rakan laella on runsas puolenkymmentä rakkakuoppaa, joista suurimpien halkaisija on n. 2,5 m ja syvyys n. 40 - 50 cm. Terasilla on runsas kymmenen rakkakuoppaa, jotka ovat edellisiä pienempiä, halkaisijaltaan n. 1 m. Osa kuopista on epämääräisiä. Laskutavasta riippuen kuoppia on kaikkiaan 15 - 20 kappaletta.

Kohde on tarkastettu 7.9.1994

Aiemmat tutkimukset: Tark. 1987 Oulun yliopiston historian laitos,
 inventointikurssi, kert. S. Eskola 17.9.1987

Valokuvat: PPM neg. 23023-24

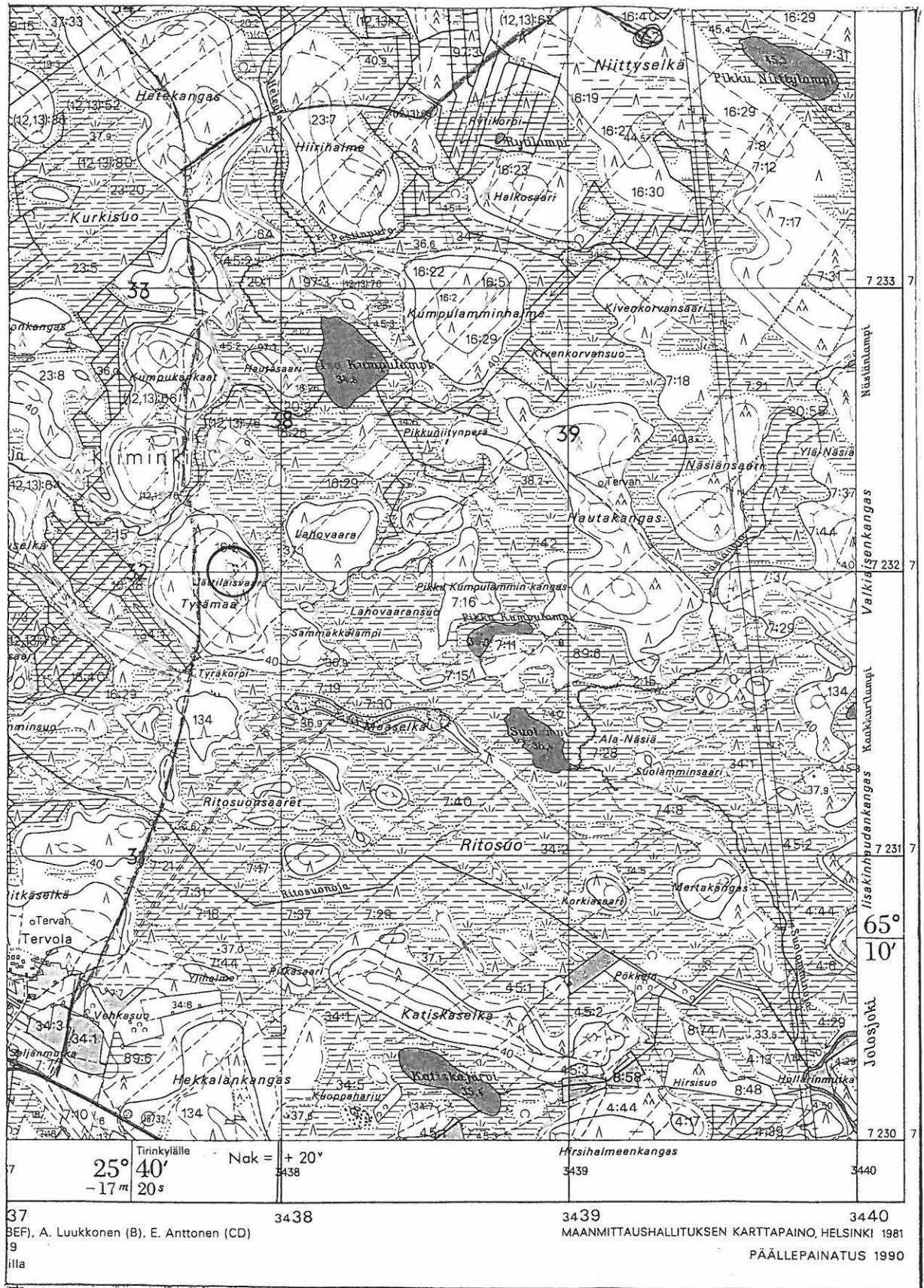
Kartta: Peruskarttaote 3511 05/C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

22

JÄTTILÄISVAARA

3511 05 LIIPAS

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 23

Kohteen nimi: Kalliomaa (metsätie)
 Määrittely ja mj-luokka: Kvartsilöytöpaikka. II.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7222 66
 y = 3446 84
 z = n. 62,5
 Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylä
 Tila: Vanhatakkinen
 Rek.No: 6:5
 Maanomistaja: Juuso Takkinen

Kiimingin kirkosta n. 6,6 km kaakkoon, Koitelinkoskesta n. 2 km itäkaakkoon olevan Kalliomaa -nimisen kankaan keskiosassa. Mäntyä ja kuusta kasvavan kivikkoisen kankaan keskeltä kulkee Takkisenkan-kaalta lähtevä metsätie. Kankaan luoteisreuna on kalliokkoinen ja sen luoteiskärjessä on laajempi kallioalue.

Metsätiellä ja aivan sen vieressä on erittäin runsaasti lohkottua kvartssia ja kvartsi-iskoksia. Löytöpaikka on kivinen ja laskee loivasti länteen. Se sijaitsee miltei keskellä kangasta, jonka länsireunalla on äestetty hakkuuaukea, jonka jälkeen alue muuttuu metsäksi. Kvartsit ovat tiellä pian metsänrajan jälkeen sen sisäpuolella. Paikalla on erittäin runsaasti kvartssia noin 15 metrin matkalla koko tien leveydeltä (n. 2 m). Kyseessä ei ole muualta tullut tai metsäkoneen maakivistä rikkoma kvartsisilppu, sillä tien ulkopuolelle, muutaman metrin päähän tiestä, tehdyistä koepistoista löytyi runsaasti kvartssia sammalen ja humuskerroksen alta. Kvartssia ei otettu talteen.

Maaperä alueella on hiekkaa ja siinä on kookkaita maakiviä, eikä tyypillinen asuinpaikkaa ajatellen. Kohteen länsipuoliselta äestetyltä alueelta ei löydetty mitään asuinpaikkaan viittaavaa. Paikalla on myös vaikea hahmottaa sopivaa muinaisranta, johon löytöpaikan voisi liittää. Kohteesta n. 200 m pohjoiseen on rökkiökohde (11) ja 400 - 500 m luoteeseen mahdollinen kvartsilouhos (kohde 24)

Kohde on tarkastettu 21. ja 22.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Valokuvat: PPM neg. 32043-44

Kartta: Peruskarttaote 3511 07/C, p. 1981 (päälle p. 1988)

KIIMINKI 24

Kohteen nimi: Kalliomaa NW
 Määrittely ja mj-luokka: Kvartsilouhos (?). II.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = n. 7223 00
 y = n. 3446 56
 z = n. 60 - 62,5
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Huttukylä
 Tila: Koskitalo
 Rek.No: 1:221
 Maanomistaja: ---?

Kiimingin kirkosta noin 6,0 km kaakkoon ja Koitelinkoskesta noin 2 km itään olevan Kalliomaa -nimisen kankaan luoteispäässä. Kyseessä on suhteellisen tasainen, mäntyä ja kuusta kasvava kangas, jonka pohjoispää on hakattu ja äestetty. Kankaan luoteisreuna on rikko-naista kalliokkoa ja luoteispää yhtenäisempää polveilevaa kalliota.

Tultaessa kalliolle pitkin kankaan korkeimpaa harjannetta, jolla sijaitsee röykkiö (kohde 11), havaitaan paikoin ennen kallion yli kulkevaa sähkölinjaa ja sen tienoilla kalliolla kulkevia kvartsi-juonteita. Muutamissa juonteissa on irtonaista lohkottua kvartsia. Samoin irtonaisia kvartsilohkoja on juonteiden läheisyydessä kalliolla, tosin vähemmän. Kvartsit jätettiin paikoilleen. Kvartsi-esiintymispaikkojen läheisyydessä on kohtia, joissa on rapautunut irtonaista kiviainesta, joka on mahdollisesti palanutta. Kyseessä saattaa olla kvartsin hankintapaikka. Merkit eivät kuitenkaan ole yhtä selviä kuin Hannusperän Rukavaaralla (kohde 33).

Kohde on tarkastettu 21.9.1994

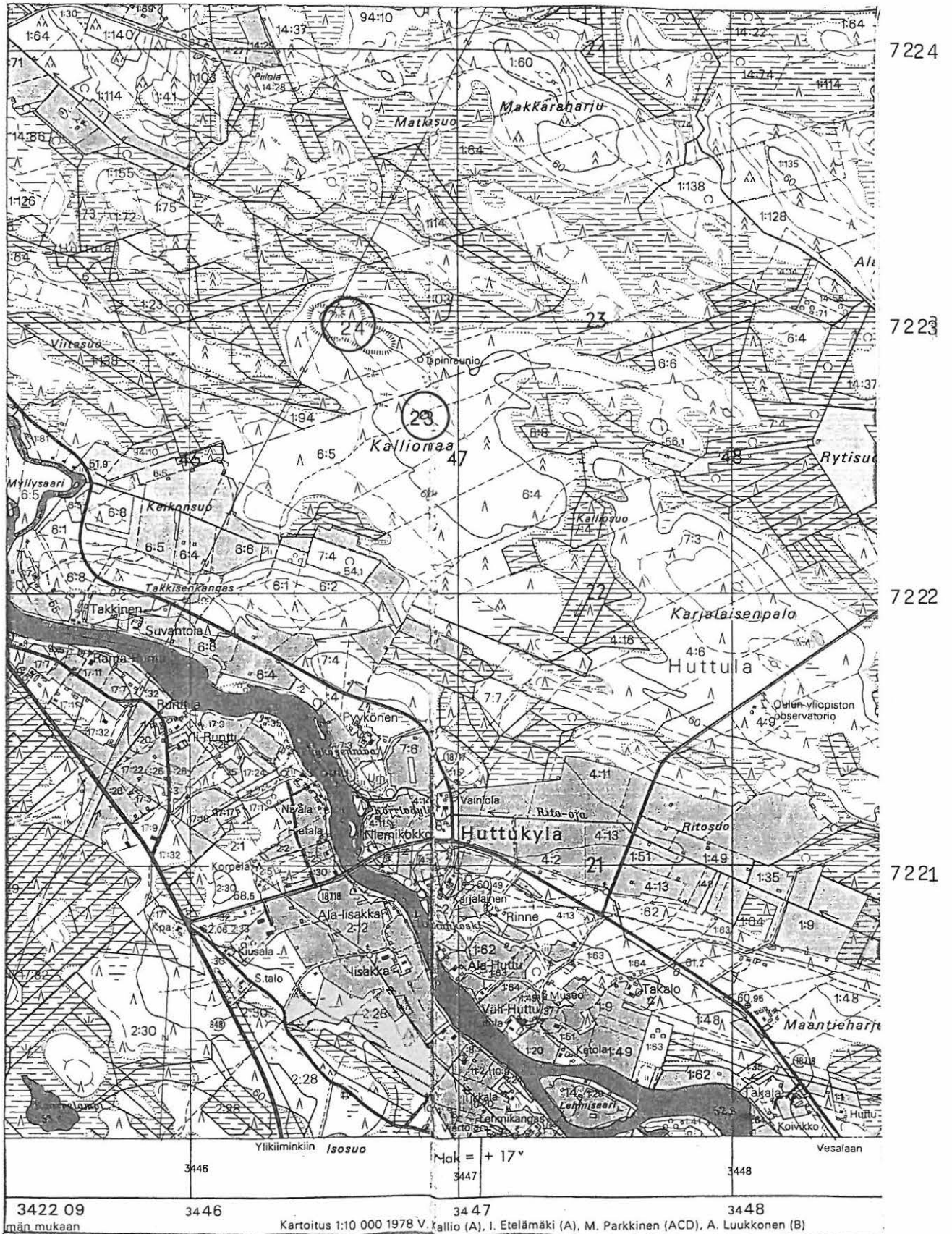
Aiemmat tutkimukset: ---

Valokuvat: ---

Kartat: Peruskarttaote 3511 07/C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI 23 KALLIOMAA (metsätie) ja 24 KALLIOMAA NW

3511 07 KIIMINKI

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 25

Kohteen nimi: Koitelinkosken itäranta
 Määrittely ja mj-luokka: Kivikautinen asuinpaikka. II.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7223 04
 y = 3445 00
 z = n. 52,5
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Koiteli
 Tila: Rauhala II
 Rek.No: 1:135
 Maanomistaja: Eino ja Mirja Ervasti

Kiimingin kirkosta n. 5 km kaakkoon, Koitelinkosken itärannalla n. 200 m joesta olevalla harjanteella, Kiimingistä Huttukylään johtavan tien ja Kiiminkijoen välissä. Mäntymetsää kasvavan kaakko-luode-suuntaisen pitkänomaisen harjanteen luoteispää on hakattu ja äestetty. Maaperä äestetyllä alueella on hiekkaa, jossa on jonkin verran suhteellisen pienikokoista kiveä.

Äestetyltä alueelta on tavattu kvartsi-iskoksia, palaneiden kivien keskittymiä ja likamaata. Ne sijaitsevat etupäässä harjanteen laella ja sen joenpuoleisella syrjällä. Miltei harjanten luoteiskärjessä on tervahauta, jonka luoteispuolella oli vielä muutama kvartsi. Itäisimmät kvartsit olivat viimeisissä äestysurissa ennen hallaamantonta kangasmetsää. Metsässä ei havaittu painanteita tai muuta vastaavaa, eikä koekuoppia tehty, maastollisesti asuinpaikan jatkumille metsän alueelle ei ole estettä. Kvartsit jätettiin paikoilleen.

Asuinpaikan kohdalta Kiiminkijoesta on aiemmin löydetty poikkikirkves (ks. kohde 9).

Kohde on tarkastettu 22.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Aiemmat löydöt: (Kohde 9, Koitelinkoski, PPM 4469)

Valokuvat: PPM neg. 32045

Kartta: Peruskarttaote 3511 07/A-C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI 26

Kohteen nimi: Syvälammin kangas
 Määrittely ja mj-luokka: Kvartsilöytöpaikka, asuinpaikka?. II.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7220 32
 y = 3444 84
 z = n. 55
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Huttukylä
 Tila: Syvälammin kangas
 Rek.No: 17:50
 Maanomistaja: Juuso ja Rauha Runtti

Kiimingin kirkosta n. 7,5 km eteläkaakkoon, Koitelinkoskesta n. 2,5 km etelään olevan Syvälammen luoteisrannalla. Paikalla on soiden ympäröimä kangas, jonka kaakkoispuolella on lampi ja joka jatkuu etelään matalampana kankaana. Alue on mäntymetsää kasvavaa hiekkakangasta. Alueen ohi johtaa uusi Kokkokankaan metsäautotie.

Kankaan kaakkoisreunalla, rantatörmän päällä, pienellä niemekkeellä kankaan korkeimman kohdan kaakkoispuolella havaittiin kvartsi-isokoksia ja palanutta kiveä paikalla olleissa puunkaadoissa ja kohdissa, joissa oli koneellisesti rikottua maanpintaa. Voimakkaita likamaakohtia ei havaittu. Niemekkeestä noin 100 m länsilounaaseen havaittiin paikalla kulkevalla polulla pari yksittäistä kvartssia. Kvartssia ei poimittu talteen. Maastollisesti alue on asuinpaikaksi sovelias.

Niemekkeestä noin 200 metriä länsilounaaseen, kankaan laidalla lähellä suon reunaa on tervahauta, jonka halkaisija on noin 25 m.

Kohde on tarkastettu 5.9.1994

Aiemmat tukimukset: ---

Valokuvat: PPM neg. 32018-20

Kartat: Peruskarttaote 3511 07/A-C, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI

25
26

KOITELINKOSKEN ITÄRANTA JA

SYVÄLAMMINKANGAS

3511 07 KIIMINKI

7223

7222

7221

7220

Nak = 18°
3444

25° 50'
-16m 40°
3445

3446

us 1977.

3444

3445

3422 09

3446

Korkeudet metreinä merenpinnasta N 60-järjestelmän mukaan

Kartoitus 1:

1:20000

Täydennys
Osa muutol

KIIMINKI 27

Kohteen nimi: Kokkokangas
 Määrittely ja mj-luokka: Asuinpainanne. II.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7220 24
 y = 3442 65
 z = n. 52,5
 Kylä ja seutu: Kiiminki
 Tila: Kokkokangas
 Rek.No: 197
 Maanomistaja: Matti Sarenius

Kiimingin kirkosta n. 7 km etelään, Jäälinjärven kaakkoispäästä n. 2,4 km itäkaakkoon ja Syvälamesta n. 2,1 km länteen olevan kankaan eteläreunalla. Kokkokankaan eteläosa on kivikkoista mäntymetsää, mutta maaperä muuttuu hiekkaiseksi tultaessa alemmas lähelle etelässä olevaa suota. Kohteen ja suon välistä kulkee Kokkokankaan metsäautotien päästä lähtevä metsätie.

Paikalla on ESE - WNW -suuntainen soikea painanne, jonka koko on n. 16 x 7 m ja jonka ympärillä on n. 2 m leveä valli, joka erottuu parhaiten etelä- ja itälaidoilla. Vallin korkeus on suurimmillaan n. 60 cm ja koko rakenteen syvyys suurimmillaan noin 70 cm. Kaikkineen rakenteen koko on siis noin 18 - 19 x 9 - 11 m. Painanteen sisälle tehtiin kaivauslastalla pieniä koekuoppia, joista kohteen itäpäähän tehdystä löydettiin heikkolaatuista kvartssia, palaneita kiviä ja likamaata. Painanteen ulkopuolelle tehdyistä koekuopista ei vastaavaa havaittu, ainoastaan puhdasta hiekkaa. Painanteen länsipään yli kulki metsäkoneen ajoura.

Painumasta luoteeseen maasto kohoaa ja muuttuu kiviseksi. Kohteesta luoteeseen n. 50 - 70 m on kaksi epämääräistä pienempää painauma. Idässä olevaan rajalinjaa on kohteesta n. 40 m.

Kohde on tarkastettu 5.9.1994

Löydöt: KM 28514

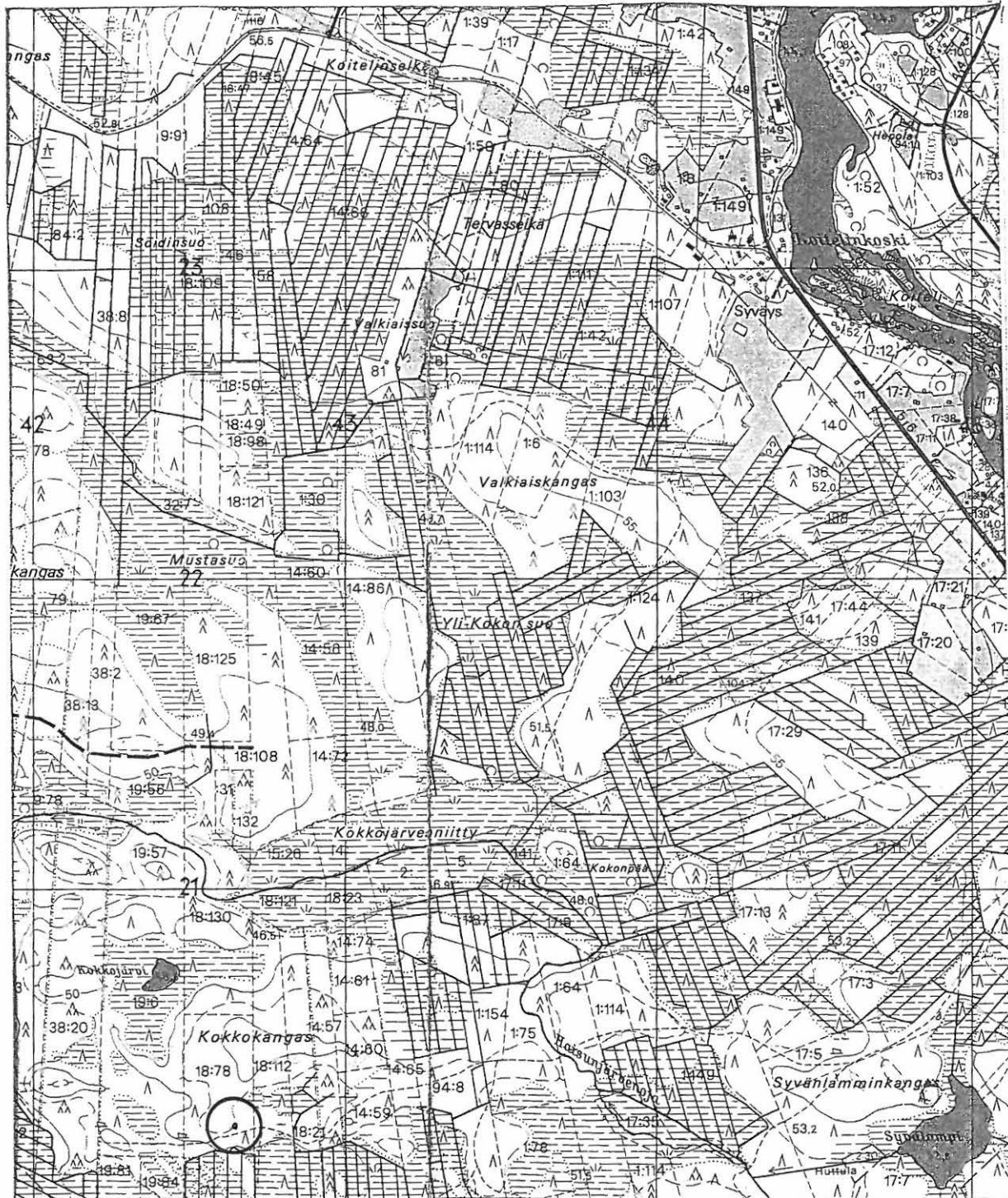
Aiemmat tutkimukset: ---

Valokuvat: PPM neg. 32017

Kartta: Peruskarttaote 3511 07/A, p. 1981 (päällep. 1988)

KIIMINKI 27 KOKKOKANGAS

3511 07 KIIMINKI

7222

7221

7220

3442	3443	Nak = 18°	25° E
		3444	-16 m 4
			3445

3442 3443 3444 3445
 kartta 1:10 000 ja osittain kaavojen pohjakartta 1:2000. Ilmakuvaus 1977. Korkeudet metreinä merenpinnasta N 60.
 Aviograph B 8- ja Autograph A 8-stereokojeilla 1:10 000 häiriöitä

1:20000

ikartta on saatavana läänin maanmittauskonttorissa

KIIMINKI 28

Kohteen nimi: Kiviharju
Määrittely ja mj-luokka: Rakkakuoppia. II-III.
Peruskartta: 3511 08 KOTAJÄRVI
Koordinaatit: x = 3443 86
y = 7235 52
z = n. 60
Kylä ja seutu: Kiiminki, Kotajärvi
Tila: Rantalansora
Rek.No: 26:47
Maanomistaja: Maarakennus Jaara Oy

Kiimingin kirkosta noin 8,5 km pohjoiskoilliseen, Kiimingistä Yli-Iihin johtavan tien länsipuolella olevan Kotajärven pohjoispuolisella harjanteella. Harjanteen korkeimmalla kohdalla on paljas, osin pientä lehtipuuta ja katajaa kasvava, laajahko luonnonrakka.

Rakan laella on ainakin 5 rakkakuoppaa, joiden halkaisija on noin 2,5 - 3 m ja syvyys noin 30 - 50 cm. Lisäksi paikalla on muutamia epämääräisempiä painanteita. Osaa rakenteista on kaiveltu jokin aika sitten.

Kohde on tarkastettu 13.9.1994

Aiemmat tutkimukset: P.Koivusen ilmoitus M. Torviselle

Valokuvat: ---

Kartta: Peruskarttaote 3511 08/B-ACD, p. 1981 (päällep. 1990)

KIIMINKI 29

Kohteen nimi: Paanukangas
 Määrittely ja mj-luokka: Rakkakuoppia. II-III.
 Peruskartta: 3511 08 KOTAJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7234 60
 y = 3445 40
 z = n. 60
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Kotajärvi
 Tila: Ruonakangas
 Rek.No: 50:44
 Maanomistaja: Leena Nyman

Kiimingin kirkosta noin 8,0 km pohjoiskoilliseen, Kiimingistä yli-Iihin johtavan tien ja sen itäpuolella olevan Tervajärven välisellä korkealla kankaalla. Mäntyä kasvavan laeltaan kivikkoisen kankaan itäpäässä, sen korkeimmalla kohdalla, on luonnonrakka. Rakalle pääsee nousemalla kankaan itäpuolella olevan sorakuopan pohjoispäästä kohti korkeinta kohtaa.

Paikalla on ainakin 6 selvää osin sammalen peittämää rakkakuoppaa, joiden halkaisija vaihtelee 2,5 - 3,5 metrin välillä. Syvyyttä niillä on noin 50 - 100 cm.

Kohde on tarkastettu 13.9.1994

Aiemmat tutkimukset: P. Koivusen ilmoitus M. Torviselle

valokuvat: ---

Kartta: Peruskarttaote 3511 08/C-ABD, p. 1981 (päällep. 1990)

KIIMINKI

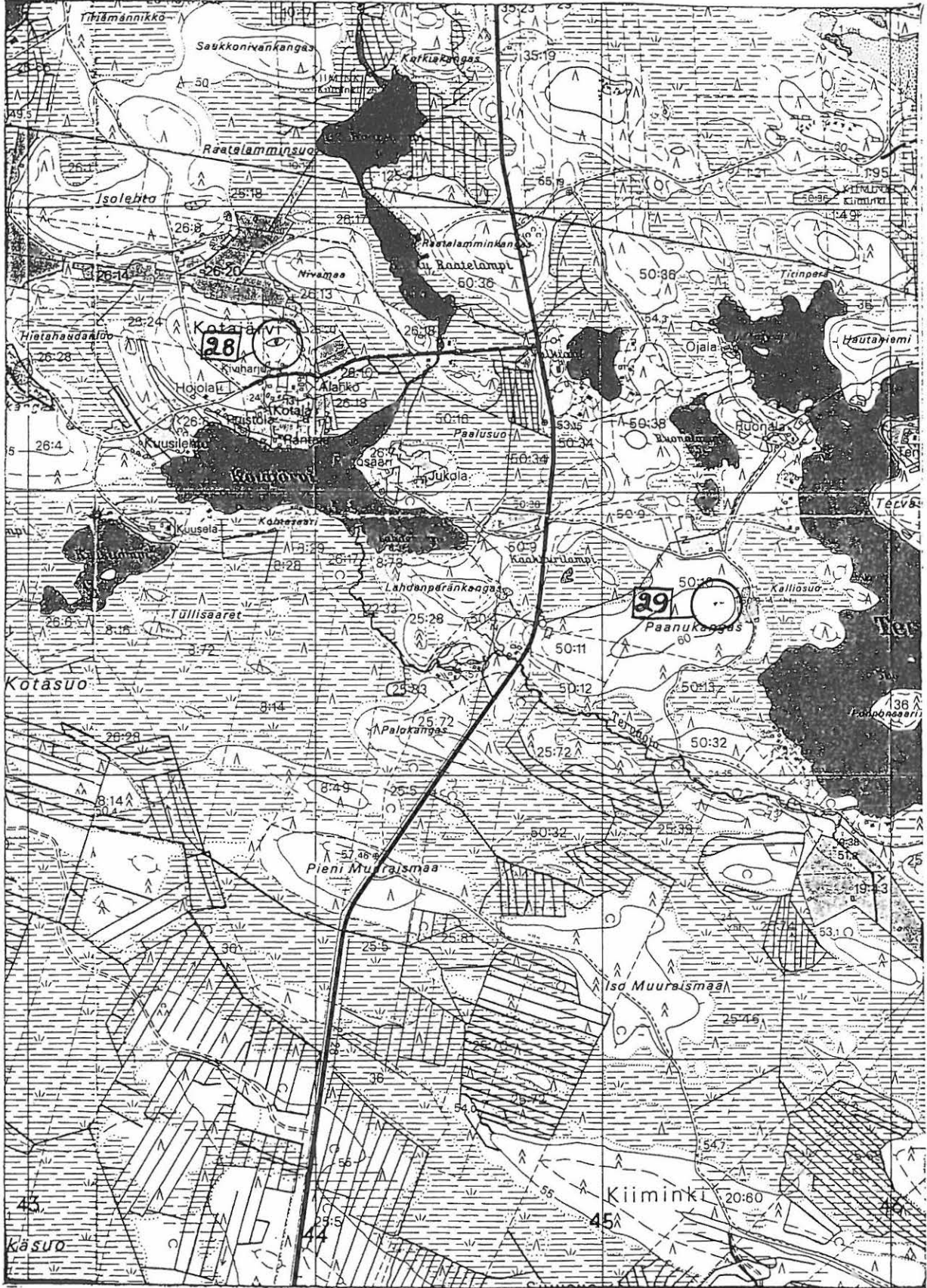
28

KIVIHARJU ja

29

PAANUKANGAS

3511 08 KOTAJÄRVI

3443

3444

3445

3446

KIIMINKI 30

Kohteen nimi: Laivakangas
 Määrittely ja mj-luokka: Kvartsilöytöpaikka, asuinpaikka(?). II.
 Peruskartta: 3511 08 KOTAJÄRVI
 Koordinaatit: x = 7232 02
 y = 3441 56
 z = n. 55
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Syylinkäsuo
 Tila: Huusama
 Rek.No: 8:94
 Maanomistaja: Eero Tiri

Kiimingin kirkosta n. 5 km pohjoiseen, Kiimingistä Yli-Iihin johtavan tien länsipuolella olevan laajan suoalueen eteläreunalla olevalla soiden ympäröimän kankaan pohjoisreunalla. Kangas on hakattu ja äestetty. Maaperä paikalla on hiekkaa, jossa paikoin on jonkin verran kiveä.

Kankaan korkeimman kohdan pohjois- ja länsipuolisissa äestysurissa oli paikoin havaittavissa muutamia palaneita kiviä ja kvartsi-isokoksia. Maasto laskee kohti pohjoista suota terassimaisesti, mutta aivan alemmilla terasseilla asuinpaikan merkkejä ei havaittu. Eniten kvartsiä ja selvimmin havaittavaa likaista maata oli kutakuinkin suoraan pohjoiseen alueen korkeimman kohdan kivikkoisesta laesta. Kyseiseltä paikalta löydettiin kvarttsikaavin. Havainnot eivät jakautuneet tasaisesti, vaan niitä oli hajattain siellä täällä. Hakkuut ja äestys olivat sotkeneet muutoinkin luonnollisesti polveilevan maaston niin, että varmoja asuinpainanteita ei paikalla voitu todeta. Muutamit epämääräiset painanteet kaapimen löytöpaikasta länteen ovat ilmeisesti luontaisia.

Kohde on tarkastettu 12.9.1994

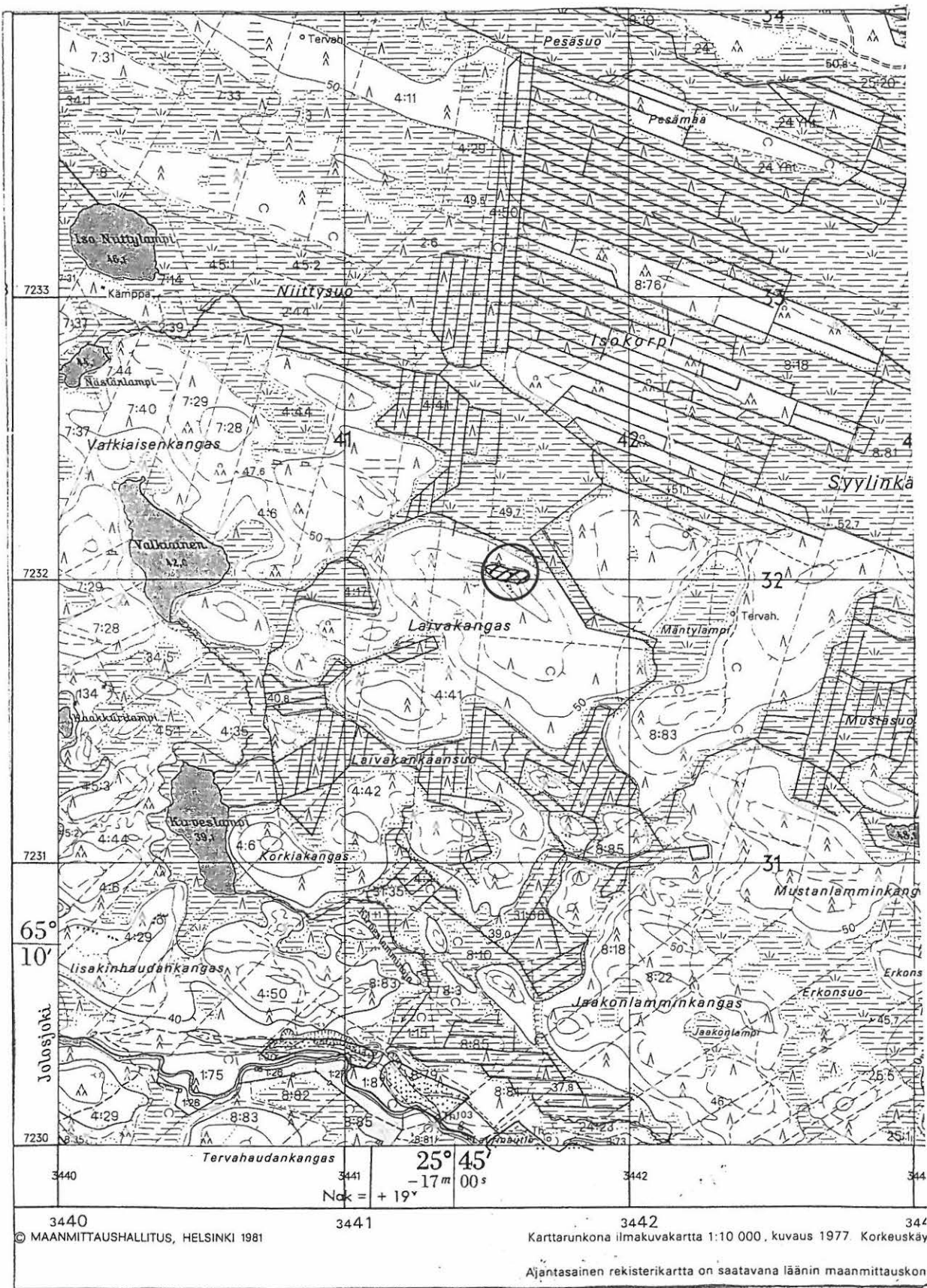
Aiemmat tutkimukset: ---

Löytö: KM 28511, kvarttsikaavin

Valokuvat: PPM neg. 32029

Kartta: Peruskarttaote 3511 08/A, p.1981 (päälle p. 1990)

3511 08 KOTAJÄRVI

KIIMINKI 31

Kohteen nimi: Haaraojanselkä

Määrittely ja mj-luokka: Röykkiö. II
Kvartsiasuinpaiikka. II.

Peruskartta: 3511 10 HANNUSPERÄ

Koordinaatit: x = 7227 52
y = 3453 34
z = n. 65

Kylä ja seutu: Kiiminki, Hannusperä

Tila: Välitalo

Rek.No: 49:101

Maanomistaja: Heikki Korhonen

Kiimingin kirkosta noin 11 km itään, Hannusperän koulusta noin 2,7 km kaakkoon, Mannisenjärvestä n. 2,5 km lounaaseen, Haaraojan pohjoispuolisella moreenikankaalla. Kankaan luoteispään korkein kohta muodostaa pienen harjanteen. Alue on hakattu ja äestetty. Paikalle johtaa uusi Kangaslamminpalon metsäautotieltä haarautuva metsäautotie.

Harjanteen korkeimmalla kohdalla on matala kiveys, jonka halkaisija on noin 3 metriä ja korkeus noin 20 - 30 cm. Alunperin kiveys liepee pyöreä, mutta nyt sen pohjois- ja eteläreunat ovat äestyksen vahingoittamat. Ehjiltä osiltaan kiveys on sammalen peittämä ja kasvaa heinää ja pientä katajaa. Kiveys on koottu tasakokoisista kivistä ja rajautuu suhteellisen selvästi. Vastavaa kiveystä ei muualta harjanteelta löytynyt.

Kiveyksen eteläpuoleisella harjanteen laella ja pitkin harjanteen reunaa, lähinnä kohti korkeimman kohdan luoteispäätä, esiintyi äestysurissa harvoja kvartseja ja pari palanutta kiveä. Kaivauslasta paljasti osin jo umpeutuneista äestyksen kääntämistä maista ja äestämättömiltä alueilta suhteellisen runsaasti kvartsi-iskoksia: viidessä kokeilussa seitsemästä tuli esille kvartseja. Kvartseja ei otettu talteen.

Kohde on tarkastettu 19.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Valokuvat: PPM neg. 32036

Kartta: Peruskarttaote 3511 10/B, p. 1981 (päällep. 1990)

3511 10 HANNUSPERÄ

3452

3453

3454

KIIMINKI 32

Kohteen nimi: Rukavaara
 Määrittely ja mj-luokka: Kvartsilouhos. II.
 Peruskartta: 3511 10 HANNUSPERÄ
 Koordinaatit: x = 7227 96
 y = 3451 66
 z = n. 75
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Hannusperä
 Tila: Haarajoki
 Rek.No: 48:52
 Maanomistaja: Hellevi Kauppila

Kiimingin kirkosta n. 10 km itään ja noin 1,7 km Hannusperän koulusta suoraan etelään, Jolosjoen ja Haaraojan välisellä laajalla kalliokkoisella kankaalla. Alueen korkein kohta poikkeaa ympäröivästä alueesta nousemalla lähialueita huomattavasti korkeammalle ja ansainnee vaaran nimen. Vaaran ydinalue on yhtenäistä laajaa polveilevaa jäkälän peittämää kalliota, jolla kasvaa mäntyjä soveliaissa kohdissa.

Alueen korkeimmalla kohdalla on vanha kolmiomittaustorni. Siitä noin 200 metriä etelälounaaseen olevilla kallioilla on näkyvissä ohuen jäkäläpeitteen läpi erikokoisia kvartsilohkoja iskoksista aina n. 25 x 20 x 12 cm olevaan kappaleeseen. E erityisen runsaasti iskoksia oli näkyvissä puunkaadon paljastamalla runsaan neliön alueella. Kvartsien lisäksi kalliosta olevissa kvartsijuonteissa ja aivan niiden vieressä oli irtonaisia kvartsilohelmia. Kalliolla oli myös paikoin irtonaista rapautunutta pientä kiveä, joka saattaisi olla esim. tulen avulla tapahtuneen "louhinnan" jätettä. Alue, jolla kvartsia havaittiin oli kooltaan noin 15 x 10 metriä. Kvartsit jätettiin paikoilleen.

Parhaiten paikalle pääsee Hannuskylän Hannuksen talosta lähtevää metsätietä pitkin, joka kulkee kankaan itäreunaa myötäillen. Ohitettuaan korkeimman kohdan poluksi muuttunut jotos tulee itään viettävälle hakkuuaukella, jonka kohdalla korkeimpia kallionyppyjä länteen seuraten paikalle pitäisi osua.

Kohde on tarkastettu 20.9.1994

Valokuvat: PPM neg. 32038-42

Kartta: Peruskarttaote 3511 10/B, p.1981 (päälle p. 1990)

KIIMINKI 33

Kohteen nimi: Rukavaaran laki
 Määrittely ja mj-luokka: Rakkakuoppia. II-III.
 Peruskartta: 3511 10 HANNUSPERÄ
 Koordinaatit: x = 7228 06 - 12
 y = 3451 78
 z = n. 77,5 - 80
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Hannusperä
 Tila: Haarajoki
 Rek.No: 48:52
 Omistaja: Hellevi Kauppila

Kiimingin kirkosta noin 10 km itään, Hannusperän koulusta noin 1,6 km etelään Jolosjoen ja Haaraajan välisellä laajalla kalliokkoisella kankaalla. Maastosta ks. kohde 32.

Alueen korkeimmalla kohdalla on vanha kolmiomittaustorni, joka on merkitty peruskartalle. Aivan sen vieressä on kallion päällä itärinteen partaalla laaja pitkänomainen luonnonkivikko. Rakassa on useammassa ryhmässä kuoppia, joiden koko vaihtelee 1,5 - 4 metrin välillä. Syvyyttä niillä on noin 30 - 60 cm. Kaikkiaan kuoppia on, laskutavasta riippuen, 9 - 12 kappaletta. Osa kuopista on epämääräisiä.

Alue on ollut lähiseutujen lapsien leikkipaikkana ainakin 2 sukupolven ajan, kuten Hannuksen talon väki kertoi. Hannuksen vanha isäntä Erkki Halkola kertoi, että hänen lapsuudessaan (1930-luvulla?) nykyisen tornin viereisestä kuopasta olisi löytynyt kiviesine. Esine jäi tuolloin löytäjän (Erkki Kerttula) haltuun. Yrityksistä huolimatta ei löytäjän, eikä esineen olinpaikka ole ainakaan vielä selvinnyt. Mainittakoon, että kyseinen kuoppa oli kuopista pahiten kaiveltu. Ilmeisesti paikalla on joskus ollut jonkinlainen majakin lahoista rakennepuista ja puhkiruostuneesta kaminasta päätellen.

Kohde on tarkastettu 20.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Aiemmat löydöt: (ks. yllä)

Valokuvat: PPM neg. 32037

Kartta: Peruskarttaote 3510 10/B, p. 1981 (päällep. 1990)

KIIMINKI

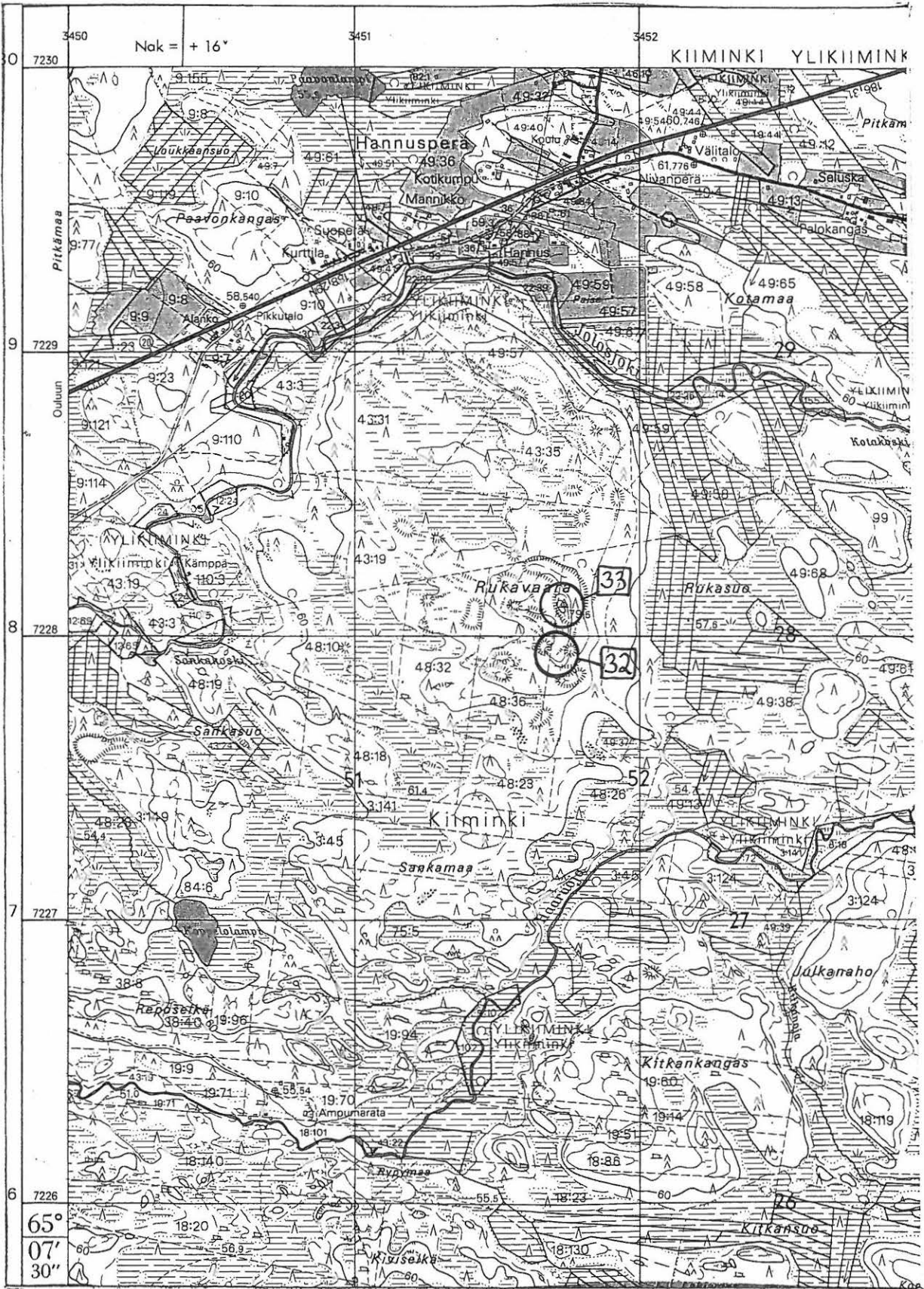
32

RUKAVAARA ja

33

RUKAVAARAN LAKI

3511 10 HANNUSPERÄ

Kiimingin inventointi 1994, M. Sarkkinen

KIIMINKI 34

Kohteen nimi: Yhdeksänsadinmaa
 Määrittely ja mj-luokka: Rakkakuoppia. II.
 Peruskartta: 3511 10 HANNUSPERÄ
 Koordinaatit: x = 7221 66
 y = 3451 34
 z = n. 72,5
 Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylän takamaa
 Tila: Uutela
 Rek.No: 1:29
 Maanomistaja: Paavo ja Liisa Lehmikangas

Kiimingin kirkosta noin 11 km kaakkoon, Huttukylän Iisakan sillasta noin 5,7 km itäkoilliseen, Heinolaan johtavan ajouran varrella, soiden keskellä. Paikalla on Kuusikkoinen, koillinen-kaakko -suuntainen harjanne. Sen länsipuoli nousee loivasti ja on hyvin kivikkoinen. Itäpuoli on jyrkempi ja vähäkivisempi. Aivan pitkänomaisen korkeimman harjaanteen laki on vähemmän kivikkoinen, tai ainakin kivet ovat pienempiä.

Lakea pitkin kulkee metsäkoneen ajoura, jonka itäpuolella aivan rinteeseen partaalla olevassa harjanteen suuntaisessa rakassa on kaksi selvää ja kaksi epämääräisempää rakkakuoppaa. Suurimman halkaisia on noin 3 -4 metriä ja syvyys noin 70 cm. Rakka, jossa kuopat ovat on kasvillisuuden peittämä.

Karjalaisen talon vanha isäntä, Janne Huttula kertoi, että samaisella kankaalla olisi myös laaja neliömäinen kivilatomus tai -kehä. Tarkkaa paikkaa hän ei osannut enää kartalta osoittaa. Hän oli törmännyt siihen "poikassa ollessa" ja epäili kasvuston sen jo peittävä. Minkäänlaiseen kivirakennelmaan en paikalla rakkakuoppien lisäksi osannut.

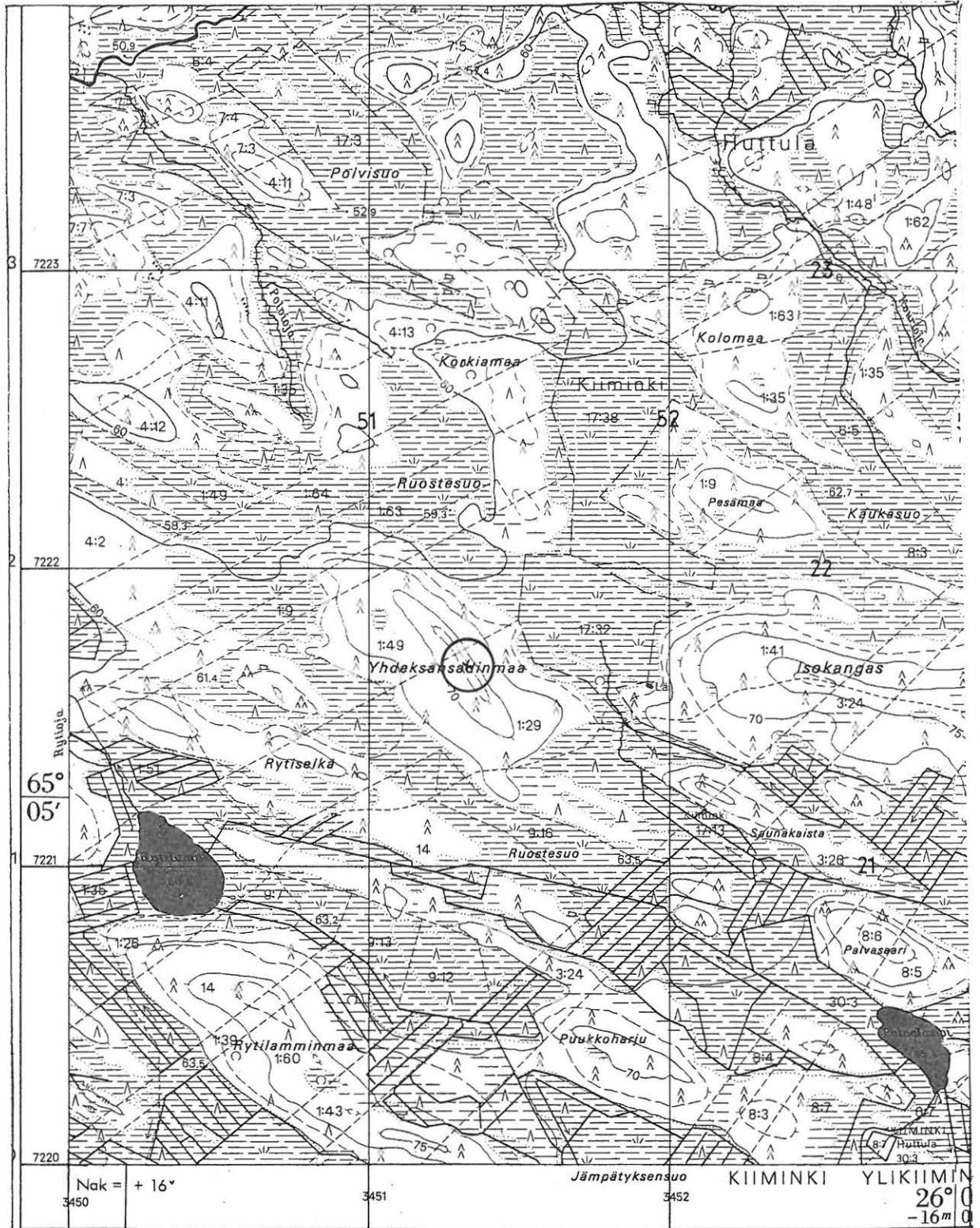
Kohde on tarkastettu 22.9.1994

Aiemmat tutkimukset: A.H. Snellman, SMYA IX, 1887, s. 106

Valokuvat: ---

Kartta: Peruskarttaote 3511 10/A, p. 1981 (päällep. 1990)

3511 10 HANNUSPERÄ

© MAANMITTAUSHALLITUS, HELSINKI 1981

Karttarunkona ilmakuvakartta 1:10 000, kuvaus 1977
 Korkeuskäyrät piirretty Aviograph B 8-stereokojeella 1:10
 Alueella magneettisia häiriöitä

Ajantasainen rekisterikartta on saatavana läänin maanmi-

KIIMINKI 35

Kohteen nimi: Kyhälä
 Määrittely ja mj-luokka: Kiviesineen löytöpaikka. III.
 Peruskartta: 3511 11 SOMEROVAARA
 Koordinaatit: x = 7233 82
 y = 3450 10
 z = n. 60
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Loukkojärvi
 Tila: Kyhälä
 Rek.No: 49:29 (vanha)
 Maanomistaja: Alpo Kuttilainen, Loukkojärventie 521
 90900 Kiiminki

Kiimingin kirkosta noin 10,5 km koilliseen, Kiimingin kunnan koilliskulmassa olevan Loukkojärven koillisrannalta pistävällä niemellä. Niemen läpi kulkee Loukkojärven paikallistie. Niemellä on tien lisäksi omakotiasutusta ja vähän puutarha- ja perunamaata.

Tien pohjoispuolella on Kyhälän talo, pihalta talon nykyinen isäntä on 1966-7 löytänyt rombinmuotoisen reikäkiven. Esine löytyi nykyisen pihan keskeltä, uuden (1960-luvulla) rakennetun vaalean päärakennuksen ja sen itäpuolella olevan talousrakennuksen välistä. Oaikalla on aiemmin ollut Kyhälän vanha purettu päärakennus, jonka paikkaa traktorilla tasoitettaessa ja kiviä vedettäessä löytö tuli esiin. Isäntä on käyttänyt esinettä puukon teroitukseen.

Talon lähiympäristöstä ei ko. esineen lisäksi ole muita löytöjä, paitsi historiallisen ajan pii puretun rakennuksen jäänteistä. Myöskään paikalla tehty tarkastus ei tuonut ilmi muita muinaisjäänöksen merkkejä. Itse piha oli nurmella, löytöpaikan pohjoispuolella oli pieni puutarha mullalla ja talon länsipuolella perunamaa auki, joten havaintomahdollisuudet olivat vähintään kohtalaiset. Mikäli löytöyhteys on oikea, kyseessä voi olla muualta tuotu löytö. Mainittakoon, että Kyhälästä noin 1 km luoteeseen on kivistä asuinpaikka (Haukipudas 29 Koniharju SE), joka osittain on talon mailla.

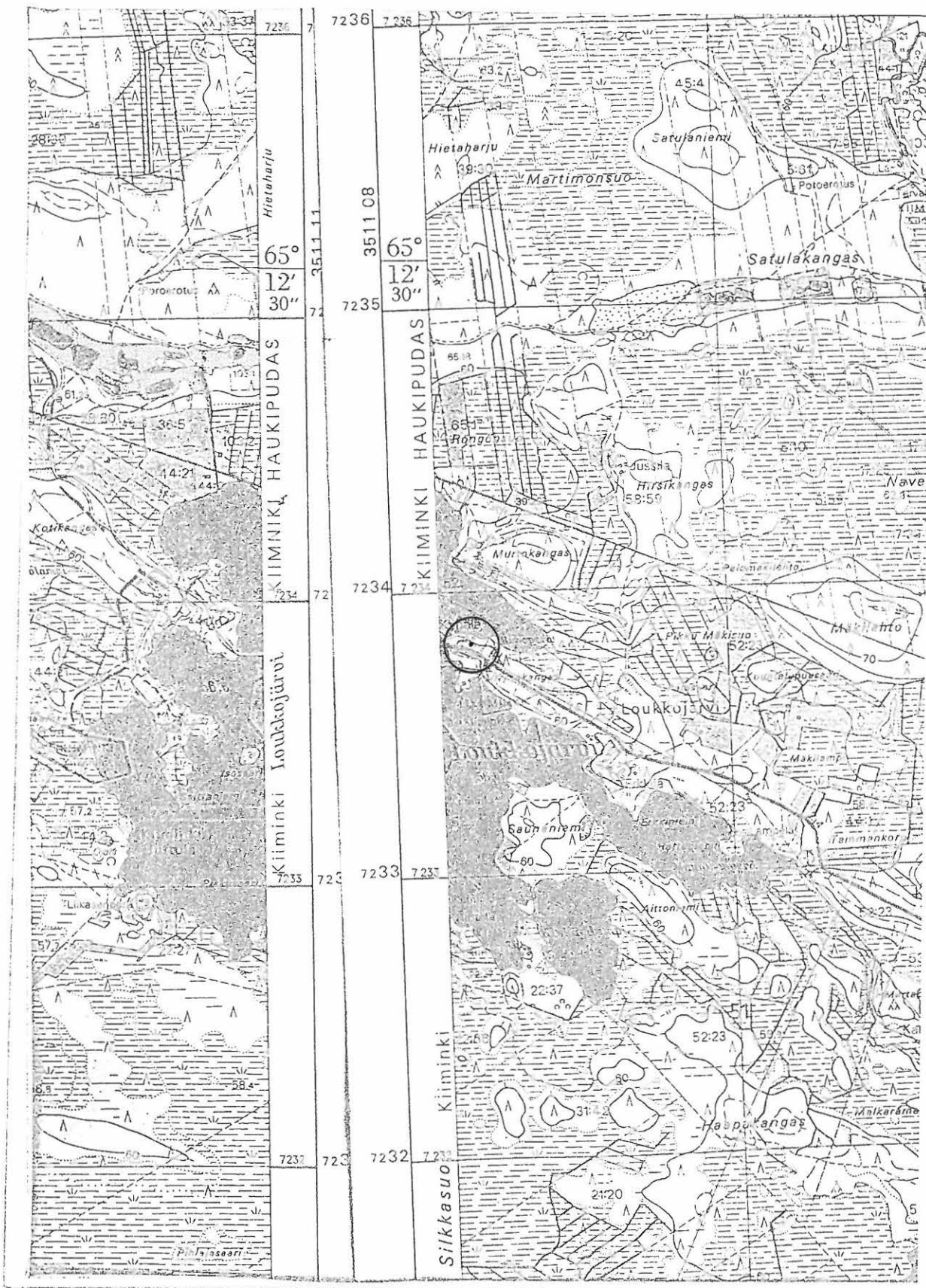
Kohde on tarkastettu 14.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Löytö: KM 28512, rombinmuotoinen reikäkivi

Kartta: Peruskarttaote 3511 11/AB (+ 3511 08/CD), p. 1981.

3511 11 SOMEROVAARA

7235

7234

7233

3450

3451

KIIMINKI 36

Kohteen nimi: Märsynselkä
 Määrittely ja mj-luokka: Kvartsilöytöpaikka. II.
 Peruskartta: 3511 11 SOMEROVAARA
 Koordinaatit: x = 7232 78
 y = 3451 54
 z = n. 57,5 - 60
 Kylä ja seutu: Kiiminki, Loukkojärvi
 Tila: Erkkilä
 Rek.No: 52:29
 Maanomistaja: Seppo Erkkilä

Kiimingin kirkosta noin 11,0 km koilliseen, Kiimingin kunnan koilliskulmassa olevan Loukkojärven itäpuolella olevan kankaan länsiosassa, Loukkojärven paikallistien ja järveen laskevan Kauvonojan välissä. Märsynselästä kurottuu länteen kohti järveä niemimäinen harjanne, joka laskee suhteellisen jyrkästi lounaaseen kohti mainittua ojaa. Harjanteen alle oli vastikään kaivettu sen reunaa myötäilevä oja, jonka alkupää löytyy kulkemalla noin 175 m tietä voimajohdosta itään ja poikkeamalla rinnettä alas hakkuuaukean kohdalta.

Paikalle avatun ojan päästä löydettiin lohkottu kvartsikappale, joka otettiin talteen. Myös yksi iskos havaittiin. Maaperä oli punertavaa kivistä hiesuntapaista, eikä paras mahdollinen asuinpaikkaa ajatellen. Kankaan reunaa kulkeva oja tarkastettiin tuloksetta. Oja kulki kyllä löytöpaikkaa alempana.

Kohteesta noin 1 km länsiluoteeseen olevan Erkkilän talon isäntä opasti tekijän paikalle. Hän kertoi, että kutakuinkin niiltä tienoin, mistä kvartsi myöhemmin löytyi, olisi 1950-luvulla löytynyt kivitaltta. Esine on kertojan mukaan toimitettu Oulun museoon. Kuitenkaan esineestä ei löydy tietoja PPM:sta sen paremmin kuin virastotakaan.

Kohde tarkastettu 14.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Aiemmat löydöt: ?

Löytö: KM 28513, kvartsilohko

Valokuvat: PPM neg. 32034

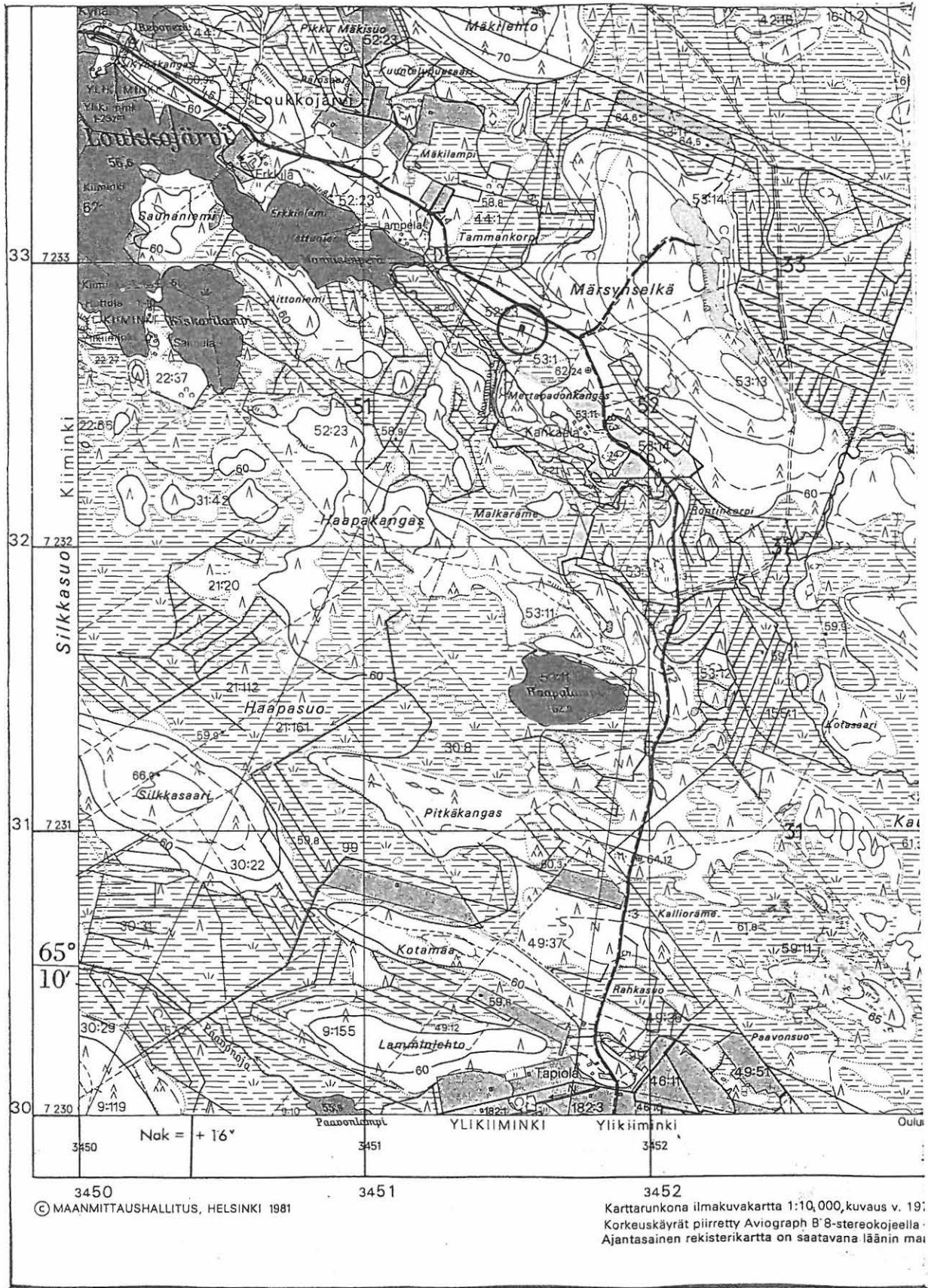
Kartta: Peruskarttaote 3511 11/A, p. 1981 (päällep. 1990)

KIIMINKI

36

MÄRSYNSELKÄ

3511 11 SOMEROVAARA

3450
© MAANMITTAUSHALLITUS, HELSINKI 1981

3452
Karttarunkona ilmakuvakartta 1:10,000, kuvaus v. 19:
Korkeuskäyrät piirretty Aviograph B 8-stereokojeella.
Ajantasainen rekisterikartta on saatavana läänin ma...

KIIMINKI 37

Kohteen nimi: Huttulan pelto
 Määrittely ja mj-luokka: Kiviesineen löytöpaikka. III(II).
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7220 42
 (päärakennus) y = 3448 12
 z = n. 60
 Kylä ja seutu: Huttula, Huttukylä
 Tila:
 Rek.No: 1:48
 Maanomistaja:

Kiimingin kirkosta noin 9,2 km kaakkoon, Huttukylän Iisakan sillasta noin 1,6 km itäkaakkoon, Huttukylästä Vesalaan johtavan tien koillispuolella olevan talon tiluksilta on löydetty vuonna 1960 kiviesine. Sen on löytänyt Pentti Huttula peltoa raivatessaan. Huttukylän museoon esineen on lahjoittanut Väinö Huttula.

Tarkkaa löytöpaikkaa ei saatu selville. Talon eteläpuolinen, tien toisella puolella oleva pelto on löytöpaikaksi maastollisesti sopivin, muut ovat suopeltoja. Ensin mainittu pelto sijaitsee Maantieharjun Kiiminkijokeen laskevalla lounaisreunalla 60 metrin korkeuskäyrällä. Tarkastettaessa pelto oli heinällä, eikä mitään muinaisjäännökseen viittaavaa havaittu.

Kohde on tarkastettu 22.9.1994

Aiemmat tutkimukset: ---

Aiemmat löydöt: Huttukylän kylämuseo 255

Valokuvat: ---

Kartta: Peruskarttaote 3511 07/C, p. 1981 (päälle p. 1988)

1/HISTORIALLINEN AIKA

Kohteen nimi: Laurinautio (historiallinen aika)
 Määrittely: Historiallisen ajan talon paikka
 Peruskartta: 3511 08 Kotajärvi
 Koordinaatit: x = 7230 04
 y = 3441 39
 z = n. 37,5
 Kylä: Kiiminki
 Tila: Laurinautio
 Rek.No: 103:2
 Maanomistaja: Terho Piltonen

Kiimingissä elää yhä tänään kertomus Kiimingin ensimmäisestä asukkaasta Laurista. Tarinan on julkaissut jo A.H. Snellman (SMYA IX, 1887, s. 207). Sen mukaan Lauri asettui aluksi Jolosjokivarteen, jossa kuitenkin "vilu vei viljan". Paremman asuinsijan Lauri löysi Liikasenniemeltä.

Nykyiselle peruskartalle merkitty Laurinautio sijaitsee Jolosjoen pohjoisrannalla noin 3,0 km pohjoisluoteeseen Kiimingin kirkosta. Paikka on säilynyt huolimatta alueella säilyneestä maanotosta. Paikalla on vielä pieni käytössä oleva jokirantaniitty, jonka pohjoispuolisessa metsässä on havaittavissa pitkälle maatuneita jäänteitä. Niittyladosta noin 17 m pohjoiseen on kivensekainen raunio, joka on tulkittavissa lähinnä rakennuksen jäänteeksi. Aivan tämän vierellä on kolme kuopannetta ja yksi pienempi raunio(?). Rakennuksen pohjasta kaakkoon on kaksi vierekkäin olevaa kivirauniota (peltoraunioita?) Lisäksi näistä länteen on kolme epämääräistä rauniota ja yksi kuopanne. Paikan kasvusto viittaa kerralliseen käyttöön. Alueen molemmin puolin sijaitsee yksi tervahauta.

Mainittakoon, että paikkakunnan perimätieto pitää paikkaa juuri Laurin talon paikkana. Ilmeisesti kartalla oleva nimi perustuu paikalliseen perimään, se osuuko perimä oikeaan ei tietenkään ole täysin varmaa. Joka tapauksessa paikalla on historiallista aikaa ajatellen melkoisen iäkkään talon jäänteet.

2/HISTORIALLINEN AIKA

Kohteen nimi: Pasonmäki (historiallinen aika)
 Määrittely: 1600-luvun aseiden löytöpaikka.
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Ruutu: (Pason tila) 7225/3444
 Kylä: Kiiminki

Kansallismuseon kokoelmiin kuuluu numerolla 3509 kaksi rauta-asetta. Ne on löytänyt Matti Kortinaho Kiimingin Pason maalla olevan Autioharju-nimisen torpan tiluksilta 5.11.1897. Esineet olivat ter-
 vahaudan paltossa. Esineet ovat seuraavat:

3509:1, miekka Kaarle IX ajalta. Lappeessa upotuksena vuosiluku 1676, "kultalankaa" kahvassa. Lisäksi on säilynyt huono-
 kuntoisia tupenjäanteitä ja tupen kärkihela.

:2, vesakirves eli vesuri

Tarkempaa löytöpaikkaa (Autioharju) ei paikallistettu.

3/HISTORIALLINEN AIKA

Kohteen nimi: Niemelänsuvanto
 Määrittely: Puupölkky, jossa kaiveruksia
 Peruskartta: 3511 07 KIIMINKI
 Koordinaatit: x = 7226 88, y = 3442 80, z = n. 37,5

PPM:n museon kokoelmiin on vuonna 1977 talletettu koivupuinen pölkky, johon on kaiverrettu ihmishahmo. Vartaloon nähden hahmon pää on suhteettoman suuri ja sen sisään on kuvattu risti. Hahmon alla on epämääräisiä, osin näkymättömiin lahonneita kirjaimia. Pölkky on noin 115 cm pitkä, sen ympärysmitta on noin 46 cm ja se on sisältä laho. Pölkky on löytynyt Aitovaarojen Kotisuvanto -nimiseltä tontilta Niemelänsuvannon eteläpäästä Kiimingin kirkonkylässä. Se löytyi noin 1 m syvyydestä rakennuksen pohjaa tehtäessä.

Esineen numero: PPM 8106